Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr XXIV/151/2012
Rady Gminy Kadzidło
z dnia 5 października 2012 r.

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY KADZIDŁO

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO ZATWIERDZONEGO UCHWAŁĄ NR XIX/172/2000 RADY GMINY W KADZIDLE Z DNIA 29 LISTOPADA 2000 R.
- tekst jednolity –

[II zmiana STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY KADZIDŁO uchwalona uchwałą Nr ……/……/…… Rady Gminy Kadzidło z dnia …….][II]

Kadzidło – [luty 2014 r.][II]

Zleceniodawca: Wójt Gminy Kadzidło

Autorzy:	1) *główny projektant:* *mgr inż. architekt Aleksander Wietrow* *Nr upr. w pl. przestrz. - 464/88* *(członek Okręgowej Izby Urbanistów z siedzibą w Warszawie - WA - 288)* 2) *zespół autorski:* *mgr inż. ar ch. Marta Mierzejewska* *mgr inż. Tadeusz Kościuk* *dr inż. Henryk Jaros* 3) *współpraca w zakresie ochrony środowiska:* *Pracownia Badań Ekologicznych „NATURA ” - - Marek Wierzba*
Kierownik Pracowni	*mgr inż. arch. Aleksander Wietrow*

[Opracowanie zmiany II studium:

BUDPLAN

BUDPLAN Sp. z o.o.
04 – 390 Warszawa, ul. gen. Ludwika Kickiego 26B/10
tel. 22 870 42 62, fax: 22 870 42 62
e-mail: budplan@vp.pl, www.budplan.net

zespół autorski w składzie:
główny projektant: mgr inż. arch. Ania Olbromska – Matusiak, członek OIU w Warszawie – WA-395
inż. Monika Szczypiorska]II

SPIS TREŚCI

I	**WPROWADZENIE**	***7***
1.	*Zadania studium*	*7*
2.	*Przedmiot i cel opracowania*	*7*
3.	*Podstawy formalno – prawne opracowania*	*7*
4.	*Materiały wyjściowe*	*8*
4.1.	*Materiały geodezyjno-kartograficzne i inwentaryzacyjne*	*8*
4.2.	*Obowiązujące plany miejscowe i wydane decyzje o warunkach zabudowy*	*8*
4.3.	*Opracowania planistyczne i strategiczne*	*8*
4.4.	*Opracowania oraz materiały studialne i analityczne*	*9*
II	**UWARUNKOWANIA *ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY***	***10***
1.	*Uwarunkowania wynikające z dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu*	*10*
2.	*Uwarunkowania wynikające ze stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony*	*10*
3.	*Uwarunkowania wynikające ze stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska i przyrody.*	*11*
3.1.	Środowisko przyrodnicze	*11*
3.2.	*Ochrona środowiska przyrodniczego*	*12*
3.3.	Rolnictwo	*13*
3.4.	*Lasy*	*14*
3.5.	*Zasoby wodne*	*15*
3.6.	*Klimat*	*16*
4.	*Uwarunkowania wynikające ze stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej i krajobrazu kulturowego*	*16*
4.1.	*Obiekty zabytkowe*	*16*
4.2.	*Stan dziedzictwa kulturowego*	*16*
4.3.	Sfera kulturowa	*17*
5.	*Uwarunkowania wynikające z warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia*	*19*
5.1.	*Podstawowe dane o gminie Kadzidło*	*19*
5.2.	*Demografia*	*19*
5.3.	Osadnictwo	*20*
5.4.	Rynek pracy	*20*
5.5.	Sfera społeczna	*20*
5.6.	*Obsługa ludności*	*21*
6.	*Uwarunkowania wynikające z zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia*	*23*
7.	Uwarunkowania *wynikające z potrzeb i możliwości* rozwoju *gminy*	*23*
8.	*Uwarunkowania wynikające ze stanu prawnego gruntów*	*25*
9.	*Uwarunkowania wynikające z występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych*	*25*
9.1.	*Rezerwaty*	*25*
9.2.	*Obszary Natura 2000*	*26*
9.3.	Pomniki przyrody	*26*
10.	*Uwarunkowania wynikające z występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych*	*27*
11.	*Uwarunkowania wynikające z występowania udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych*	*27*
12.	*Uwarunkowania wynikające z występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych*	*28*
13.	Uwarunkowania wynikające *ze stanu systemów komunikacji i* infrastruktury technicznej, *w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno – ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami*	*29*
13.1.	Komunikacja	*29*
13.2.	Infrastruktura techniczna	*29*
13.2.1.	*Zaopatrzenie w wodę*	*29*
13.2.2.	*Odprowadzenie ścieków*	*30*

13.2.3.	*Gazownictwo*	*31*
13.2.4.	*Energetyka*	*31*
13.2.5.	*Telekomunikacja*	*31*
13.2.6.	*Ciepłownictwo*	*31*
13.2.7.	*Gospodarka odpadami*	*32*
14.	*Uwarunkowania wynikające z zadań służących realizacji lokalnych i ponadlokalnych celów publicznych*	*32*
15.	*Uwarunkowania wynikające z wymagań dotyczących ochrony przeciwpowodziowej*	*32*
III	*KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY*	*33*
1.	*Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów*	*33*
2.	*Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone spod zabudowy*	*35*
3.	Główne problemy wymagające rozwiązania	*37*
4.	Cele rozwoju gminy	*37*
5.	*Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów i ochrony przyrody.*	*38*
6.	*Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej i krajobrazu kulturowego*	*39*
7.	*Kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej*	*41*
7.1.	Komunikacja	*41*
7.2.	Infrastruktura techniczna	*42*
7.2.1.	Zaopatrzenie w wodę	*42*
7.2.2.	*Odprowadzenie ścieków*	*42*
7.2.3.	*Gazownictwo*	*42*
7.2.4.	*Energetyka*	*43*
7.2.5.	*Telekomunikacja*	*44*
7.2.6.	*Ciepłownictwo*	*44*
7.2.7.	Gospodarka odpadami	*44*
8.	*Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym*	*44*
9.	*Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym*	*45*
10.	*Obszary, na których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.*	*45*
11.	*Obszary, na których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.*	*45*
12.	*Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej.*	*45*
13.	*Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas ziemnych.*	*46*
14.	*Obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny.*	*46*
15.	*Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej.*	*46*
16.	*Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji.*	*46*
17.	*Granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych.*	*46*
18.	*Inne obszary problemowe, w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania występujących w gminie.*	*46*

W dniu 11 maja 2011 r. Rada Gminy Kadzidło Uchwałą Nr VI/42/2011 przystąpiła do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kadzidło w części dotyczącej obszarów położonych w obrębie ewidencyjnym Piasecznia - działek o numerach ewidencyjnych 187/16 i 187/18.

Zmieniane Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kadzidło (Uchwała Nr XIX/172/2000 Rady Gminy Kadzidło) było uchwalone w trybie przepisów nieobowiązującej już ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 7 lipca 1994 r. Ze względu na konieczność opracowania zmiany Studium w oparciu o obowiązujące przepisy ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym niniejszy, ujednolicony projekt studium powstał w wyniku przeredagowania obowiązującego tekstu uchwały i wykonania innych oznaczeń graficznych.

Część graficzną zmiany studium stanowią dwie plansze: ***uwarunkowań,*** *na której pokazano dotychczasowe przeznaczenie i zagospodarowanie terenu wraz z obszarami chronionymi oraz* ***kierunków****, na której określono kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy - elementy projektowane przeniesione z obowiązującego studium oraz nowe z wyróżnieniem projektowanej zmiany.*

Zmiana studium (zgodna z Uchwałą Nr VI/42/2011) obejmuje lokalizację nowych terenów powierzchniowej eksploatacji torfu - na dz. o nr ewid. 187/16 i 187/18 w obrębie Piasecznia.

Ponadto w zmianie studium ujawnia się niezależne od Uchwały Nr VI/42/2011 oraz zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym: obszary chronione (Natura 2000 i Rezerwat przyrody), planowaną rozbudowę / przebudowę drogi krajowej nr 53 (zgodnie z ustaleniami zawartymi w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego) oraz planowaną budowę dwutorowej elektroenergetycznej linii napowietrznej 2x400 kV po trasie istniejącej linii 220 kV (zgodnie z planem rozwoju Krajowej Elektroenergetycznej Sieci Przemysłowej).

Poza wyżej wymienionymi zagadnieniami, ustalenia zawarte w treści obowiązującego studium (Uchwała Nr XIX/172/2000) pozostają bez zmian.

** Korekty w ujednoliconym tekście studium uwidoczniono pochyłą czcionką.*

[Rada Gminy Kadzidło podjęła uchwałę Nr XXXV/236/2013 z dnia 28 czerwca 2013 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kadzidło w części dotyczącej obrębów ewidencyjnych Chudek i Gleba.

Zgodnie z powyższą uchwałą zmiana studium ma obejmować obszar działki o numerze ew. 84/2 położonej w obrębie ewidencyjnym nr 3 – Chudek oraz obszar działek o numerach ewidencyjnych 474/1, 480, 481, 482 położonych w obrębie ewidencyjnym nr 6 – Gleba.][II]

I. WPROWADZENIE

1. Zadania studium

Jedną z faz prac nad „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy" jest rozpoznanie uwarunkowań rozwoju gminy zarówno wewnętrznych jak i zewnętrznych. Analiza uwarunkowań pozwala na sformułowanie celów rozwoju gminy wynikających ze specyficznych cech obszaru i jego otoczenia.

Na sposób wykorzystania i zagospodarowania przestrzeni maja wpływ nie tylko władze samorządu gminy, ale także samorząd województwa mazowieckiego poprzez opracowanie strategii rozwoju województwa mazowieckiego, której ustalenia zawarte winny być w planie zagospodarowania przestrzennego województwa, jak i rząd w trybie prac nad strategią rozwoju kraju i koncepcją polityki przestrzennego zagospodarowania kraju oraz poprzez różne programy.

Studium jest dokumentem bazowym dla opracowywania planów miejscowych oraz zmian w obowiązujących planach.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego odgrywa fundamentalną rolę w powiązaniu prawa lokalnego, stanowionego w planach miejscowych, z planowaniem przestrzennym województwa i koncepcją przestrzennego zagospodarowania kraju.

2. Przedmiot i cel opracowania

Zmiana Studium dotyczy terenów dz. o nr ewid. 187/16 i 187/18 w obrębie Piasecznia, na których wyznacza się lokalizację nowych terenów powierzchniowej eksploatacji torfu.

Ponadto w zmianie studium ujawnia się niezależne od Uchwały Nr VI/42/2011 oraz zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym: obszary chronione (Natura 2000 i Rezerwat przyrody), planowaną rozbudowę / przebudowę drogi krajowej nr 53 (zgodnie z ustaleniami zawartymi w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego) oraz planowaną budowę dwutorowej elektroenergetycznej linii napowietrznej 2x400 kV po trasie istniejącej linii 220 kV (zgodnie z planem rozwoju Krajowej Elektroenergetycznej Sieci Przemysłowej).

Celem niniejszego opracowania „ Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego gminy Kadzidło" jest określenie polityki przestrzennej na obszarze gminy Kadzidło, w nawiązaniu do celów i kierunków polityki przestrzennej regionu, uwzględniając jednocześnie uwarunkowania wynikające ze stanu środowiska i dotychczasowego zagospodarowania terenów.

Na studium składają się:

1) *tekst Studium w formie tekstu jednolitego - stanowiący* ***załącznik nr 1****;*
2) *rysunki Studium - 2 plansze graficzne w skali 1: 25 000 - stanowiące* ***załącznik nr 2****:*
   - *rys. nr 1 - plansza uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego,*
   - *rys. nr 2 - plansza kierunków zagospodarowania przestrzennego,*
3) *rozstrzygnięcie o sposobie rozpatrzenia uwag - stanowiące* ***załącznik nr 3.***

[Zmiana dotyczy Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kadzidło, przyjętego uchwałą Rady Gminy Kadzidło Nr XIX/172/2000 z dnia 29 listopada 2000 r., następnie zmienionego uchwałą nr XXIV/151/2012 Rady Gminy Kadzidło z dnia 5 października 2012 r.

Zmiana II wyróżniona jest w tekście studium kolorem zielonym, nawiasem kwadratowym i cyfrą rzymską II, stanowiącą przypis do aktualizacji bądź zamiany zapisów.

Zmiana II studium została wprowadzona w obowiązujący dokument tworząc jednolite opracowanie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kadzidło.][II]

3. Podstawy formalno – prawne opracowania

- *ustawa z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80, poz. 717 z późn. zm.),*
- *Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy,*
- *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kadzidło zatwierdzone Uchwałą Nr XIX/172/2000 Rady Gminy Kadzidło z dnia 29 listopada 2000 r.,*
- *Uchwała Nr VI/42/2011Rady Gminy Kadzidło z dnia 11 maja 2011 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kadzidło,*
- *Umowa zawarta dnia 14 lipca 2011. r. pomiędzy gminą Kadzidło, a „ALVE" Firma Projektowo - Budowlana, mgr inż. arch. Aleksander Wietrow w Ostrołęce.*
- [Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kadzidło zmienione uchwałą nr XXIV/151/2012 Rady Gminy Kadzidło z dnia 5 października 2012 r. w części dotyczącej obszarów położonych w granicach działek o nr ew. 187/16 i 187/18 położonych w obrębie ewidencyjnym nr 16 – Piasecznia.][II]

4. Materiały wyjściowe.

4.1. Materiały geodezyjno-kartograficzne i inwentaryzacyjne:

- *mapa topograficzna gminy, skala 1:25 000,*
- *mapy ewidencyjne działek o nr geod. 187/16 i 187/18 , skala 1:2 000,*
- *mapa siedliskowa lasu na działce 187/16, skala 1:5 000,*
- *mapa gospodarcza lasów obrębu Piasecznia, skala 1:5 000,*
- *mapy glebowo - rolnicze, skala 1:5 000.*
- [mapa gospodarcza lasów obrębu Chudek, skala 1:5 000,
- mapa gospodarcza lasów obrębu Gleba, skala 1:5 000.][II]

4.2. Obowiązujące plany miejscowe i wydane decyzje o warunkach zabudowy:

- *Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wsi Kadzidło, opracowany w skali 1:2000 - uchwała Nr XXIX/161/09 Rady Gminy w Kadzidle z dnia 09 lutego 2009r.,*
- *Wydane decyzje o warunkach zabudowy mieszczą się w obszarach zabudowy wyznaczonych w obowiązującym Studium. Wydane decyzje na budowę poszczególnych obiektów stanowią uzupełnienie istniejącej zabudowy.*

4.3. Opracowania planistyczne i strategiczne

- *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kadzidło (Uchwała Nr XIX/172/2000 Rady Gminy Kadzidło z dnia 29 listopada 2000r.),*
- *Program ochrony środowiska dla gminy Kadzidło (Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XLVIII/324/06 Rady Gminy w Kadzidle z dnia 26 października 2006 r.),*

- *Plan gospodarki odpadami dla gminy Kadzidło (Załącznik Nr 2 do Uchwały Nr XLVIII/324/06 Rady Gminy w Kadzidle z dnia 26 października 2006 r.).*
- [Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kadzidło (Uchwała Nr XXIV/151/2012 Rady Gminy Kadzidło z dnia 05 października 2012 r.)][II]

4.4. Opracowania oraz materiały studialne i analityczne

- *Raport oddziaływania na środowisko przedsięwzięcia polegającego na wydobywaniu torfu ze złoża torfu „Karaska" w granicach działek gruntowych nr 187/16 i 187/18 z 2009 roku,*
- *Opracowanie Ekofizjograficzne podstawowe dla działek gruntowych o nr ew. 187/16 i 187/18 obrębu Piasecznia, Gm. Kadzidło, powiat ostrołęcki, woj. mazowieckie,*
- *Projekt strefy ochronnej ujęcia wody podziemnej,*
- *Gminna ewidencja zabytków - w trakcie opracowania zgodnie z pismem nr WD.0713 3/1/10 z dnia 14 lipca 2010r. Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.*
- [Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia polegającego na „wydobywaniu kruszywa na terenie działek oznaczonych nr 474/1, 480/, 481, 482 położonych w obrębie wsi Gleba"][II]

II. UWARUNKOWANIA *ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY*

1. Uwarunkowania wynikające z dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu.

Największą część gminy stanowią tereny o przeznaczeniu rolnym i leśnym. Tereny zabudowy mieszkaniowej i siedliskowej położone są głównie wzdłuż dróg poszczególnych wsi. Większe obszary zabudowy występują w Kadzidle i w Dylewie. Głównym ośrodkiem lokalizacji działalności gospodarczej pozostaje wieś Kadzidło. *Na terenie gminy występują nieliczne zakłady usługowe i produkcyjno - usługowe. Główny i największy obszar produkcyjny na terenie gminy stanowi zakład eksploatacji torfu „Karaska" w obrębie Piasecznia.*

We wszystkich miejscowościach dopuszcza się, na działkach usytuowanych wśród istniejącej zabudowy oraz w terenach wyznaczonych w obowiązującym planie zagospodarowania przestrzennego, możliwość realizacji zabudowy usług i rzemiosła, które nie wpływają pogarszająco na środowisko i nie są szkodliwe dla środowiska (zgodnie z przepisami szczególnymi).

Obszar gminy posiada dość dobrze rozwiniętą sieć dróg zapewniającą powiązanie miejscowości z siedzibą gminy. Gorsze natomiast są możliwości przemieszczeń ludności pomiędzy poszczególnymi wsiami wewnątrz obszaru gminy. Część dróg posiada niedostateczne parametry techniczne (rodzaj nawierzchni, jej szerokość, przebieg).

Najlepsze powiązania komunikacyjne posiadają wsie położone wzdłuż drogi krajowej nr 53. Stwarza ona jednak, z uwagi na duży i stały wzrost natężenia ruchu, zagrożenie dla mieszkańców tych miejscowości. Niezbędne jest, wobec braku zamierzeń inwestycyjnych na tej drodze przez zarządcę, ograniczenie prędkości ruchu w rejonie Dylewa.

Gmina zapewnia zaopatrzenia ludności w wodę do celów bytowych. Na terenie gminy zlokalizowane są dwa funkcjonujące ujęcia wody. Częściowo zapewnione jest oczyszczanie ścieków, rozwiązana jest również gospodarka odpadami. Do gminy doprowadzony jest gaz sieciowy. *Przez teren gminy przebiegają dwie linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia: 110 kV i 220 kV.*

Najlepsze warunki w zakresie infrastruktury komunalnej posiada wieś gminna Kadzidło. Potencjalnie możliwości rozwoju posiada wieś Dylewo.

2. Uwarunkowania wynikające ze stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony.

Tereny zabudowy mieszkaniowo - usługowej, poprzez podstawowy układ komunikacyjny, powiązane są ściśle i funkcjonalnie z ośrodkiem gminnym. Tereny leśne i doliny cieków wodnych stanowią naturalne powiązanie z doliną rzeki Omulew. Zabudowa mieszkaniowo - usługowa i przemysłowa kształtują się wzdłuż głównych tras komunikacyjnych.

Przez teren gminy przechodzą linie energetyczne, gazociąg, wodociąg gminny oraz kanalizacja sanitarna.

Przez teren gminy przebiega droga krajowa oraz sieć dróg powiatowych i gminnych.

Tereny leśne stanowią kompleksy leśne, w których występują pomniki przyrody. Tereny rolne o wysokiej przydatności rolniczej stanowią użytki rolne i użytki zielone. W/w tereny poprzez doliny cieków wodnych powiązane są z doliną rzeki Narew.

3. Uwarunkowania wynikające ze stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska i przyrody.

3.1. Środowisko przyrodnicze

Obszar gminy Kadzidło charakteryzuje się wysokimi walorami środowiska przyrodniczego. Wyróżnia się w nim dwie strefy:

I - ekologiczna

Strefa z głównym obszarem zasilania - doliną Omulwi, stanowiącą element struktury przestrzennej kraju, wyróżniona ze względu na wysokie wartości środowiska przyrodniczego oraz wysoką wrażliwość na antropopresję. Pod względem użytkowania i zagospodarowania jest to obszar różnorodny o dużym potencjale biologicznym. Obejmuje ekosystemy wodne, bagienne, łąkowe i leśne mało przekształcone działalnością człowieka.

Według krajowej sieci ekologicznej ECONET-PL dolina Omulwi stanowi biocentrum wyróżniające się nagromadzeniem największych walorów przyrodniczych. Tereny sąsiadujące z doliną zaliczono do strefy buforowej określającej zasięg przestrzenny powiązań funkcjonalnych.

II - wielofunkcyjna

Obejmuje tereny podlegające większym przekształceniom i zagrożeniom środowiska przyrodniczego pod wpływem procesów urbanizacyjnych i gospodarczych, zwłaszcza w zakresie zanieczyszczeń powietrza, wyłączenia gleb z produkcji rolnej i prac melioracyjnych.

W zasadniczej części obszar użytkowany jest rolniczo ze znacznym udziałem gleb chronionych w III-IV klasie bonitacyjnej w części południowej i dolinie Rozogi o predyspozycjach do rozwoju rolnictwa oraz zwiększonym odsetkiem lasów w części północnej i południowo - wschodniej.

Cała gmina leży w obszarze funkcjonalnym **Zielone Płuca Polski**, który charakteryzuje się wyjątkowymi walorami przyrodniczymi - bogatą siecią hydrograficzną różnorodnością flory i fauny, w tym wiele gatunków zagrożonych lub potencjalnie zagrożonych wyginięciem, wysoką lesistością.

System powiązań przyrodniczych gminy tworzą przemiennie występujące pasma ułożone na kierunku północny zachód - południowy wschód:

- kompleksy leśne porastające wydmy oraz
- doliny rzek Szkwy, Rozogi, Piasecznicy i Omulwi z kompleksami użytków zielonych o zróżnicowanym udziale zadrzewień i zakrzewień.

Układ ten uzupełniają małe cieki, dolinki, podmokłości, torfowiska.

Cały obszar Zielonych Płuc Polski został podzielony na dwa: z dominacją zachowania walorów naturalnych oraz obszary z dominacją rozwoju gospodarczego.

Dla gminy Kadzidło zaliczonej do obszarów z dominacją zachowania walorów naturalnych wiążące są następujące, wybrane z opracowania, ustalenia:

- wzrost powierzchni obszarów objętych ochroną prawną,
- poprawa stanu środowiska do poziomu wyznaczonego normami europejskimi,
- utrzymanie sieci osadniczej w obecnych granicach zainwestowania przy przebudowie infrastruktury technicznej zwłaszcza w zakresie gospodarki wodno - ściekowej na wsi,
- rozwój usług w zakresie: obsługi obszarów chronionych, infrastruktury technicznej, rolnictwa i turystyki oraz usług dla ludności,
- umiarkowany rozwój funkcji turystycznej z ukierunkowaniem na turystykę krajoznawczą i

specjalistyczną, a także agroturystykę,
- w rolnictwie ograniczenie chemizacji i rozwój rolnictwa ekologicznego,
- rozwój hodowli bydła i owiec w oparciu o trwałe użytki zielone,
- zalesianie gruntów o niskiej przydatności rolniczej,
- rozwój przemysłu nieuciążliwego w oparciu, w pierwszej kolejności na miejscowej bazie surowcowej.

3.2. Ochrona środowiska przyrodniczego

Kompleksowa ocena warunków fizjograficznych pod kątem naturalnych predyspozycji terenów do pełnienia określonych funkcji w aspekcie ochrony środowiska przyrodniczego pozwala na wyróżnienie w obrębie gminy następujących obszarów:

- obszary o wysokich walorach przyrodniczych prawnie chronione wskazane do pozostawienia w dotychczasowym użytkowaniu, w tym:

  - obszary gruntów ornych bardzo korzystnych i korzystnych do produkcji rolnej (III-IV klasa bonitacyjna), przydatne do wszystkich upraw oraz sadownictwa i warzywnictwa, położone głównie w zwartym kompleksie w okolicach wsi Dylewo - Jeglijowiec - Kadzidło,
  - obszary leśne pełniące funkcje gospodarcze, turystyczne i ekologiczne, wskazane do racjonalnego gospodarowania zasobami. Lasy posiadają istotne walory klimatyczne, ochronne dla gleb, wód oraz krajobrazu naturalnego. Funkcja turystyczna przewidziana dla lasów na siedliskach świeżych z drzewostanem powyżej 40 lat,
  - obszary dolin rzecznych i obniżeń spełniające funkcje ekologiczne, wskazane pozostawienia jako tereny otwarte w strukturze przestrzennej gminy. Pełnią one ważną rolę w systemie powiązań przyrodniczych w skali regionalnej (dolina Omulwi, Rozogi i Szkwy) i skali lokalnej (pozostałe formy dolinne). Obszary te stanowią zbiorniki retencyjne o dużych zasobach wodnych, tworzą układ wentylacyjny, posiadają bogate i zróżnicowane zbiorowiska roślinności łąkowej i bagiennej, zajęte są przez trwałe użytki zielone, przydatne dla rolnictwa. Jednocześnie ze względu na złe warunki gruntowo - wodne, parametry geotechniczne gruntów oraz walory klimatyczne (tereny inwestycji termicznych i częstego zalegania wilgotnego powietrza) powinny być wykluczone z zabudowy.

- obszary nie podlegające ochronie prawnej przed zmianą użytkowania wskazane do różnych form zagospodarowania, w tym:

  - tereny o najkorzystniejszych warunkach fizjograficznych dla zabudowy odznaczające się płaską rzeźbą z nachyleniem do 2%, głęboko zalegającą wodą gruntową poniżej 2,0m, nośnymi gruntami piaszczysto - żwirowymi, słabymi glebami w V i VI klasie bonitacyjnej oraz dobrymi warunkami klimatu lokalnego, w tym dostatecznym przewietrzaniem, niską wilgotnością względną i dobrą termiką oraz dużym nasłonecznieniem,
  - tereny o mniej korzystnych warunkach fizjograficznych dla zabudowy z uwagi na stosunki wodne i klimatyczne. Obok obniżonych walorów klimatu lokalnego (zwiększona wilgotność, pogorszona termika, częstsze zaleganie mgieł i spływy zanieczyszczeń powietrza) występują zmienne warunki gruntowo - wodne z wodą gruntową płycej niż 2,0 oraz zaleganiem w podłożu w domieszce z gruntami mineralnymi gruntów organicznych odznaczających się słabą nośnością. Posadowienie zabudowy możliwe jest bez podpiwniczeń i przy zastosowaniu izolacji przeciwwilgociowej.

3.3. Rolnictwo

Obszar gminy charakteryzuje się mało korzystnymi warunkami glebowymi dla produkcji rolniczej z niewielkimi możliwościami poprawy ich wartości użytkowych.

Największą wartość rolniczą przedstawiają gleby występujące w okolicach wsi Dylewo i Jeglijowiec, zaliczone do 4 kompleksu żytnio - ziemniaczanego bardzo dobrego w IIIb klasie z małym udziałem 2 kompleksu pszennego dobrego w klasie bonitacyjnej IIIa gruntów ornych. Do obszarów o potencjalnie korzystnych warunkach dla rolnictwa zaliczyć trzeba gleby 8 kompleksu zbożowo - pastewnego mocnego w klasie IVa. Z uwagi na okresowo nadmierne uwilgocenie, gleby te po zabiegach melioracyjnych osiągają wartość 2 kompleksu pszennego dobrego.

Powyższe kategorie gleb są bardzo korzystne dla produkcji rolnej bez ograniczeń dla wszystkich kierunków upraw, a także warzywnictwa i w mniejszym stopniu sadownictwa.

Gleby murszowate 5 kompleksu żytnio -ziemniaczanego dobrego oraz gleby brunatne wyługowane 6 żytnio - ziemniaczanego słabego i 9 kompleksu zbożowo - pastewnego słabego w Iva i Ivb klasach bonitacyjnych stanowią obszary gleb średnio korzystnych do produkcji rolnej z możliwością ich wykorzystania do upraw warzywniczych i sadowniczych z uwzględnieniem doboru gatunków roślin. Zwarte powierzchnie tej kategorii gleb spotyka się w trójkącie: Dylewo - Jeglijowiec - Kadzidło.

Kolejną kategorią gleb jest 6 kompleks żytnio - ziemniaczany i 9 kompleks zbożowo - pastewny słaby w V klasie bonitacyjnej. Ich przydatność rolnicza ograniczona jest do upraw żyta i ziemniaków, a uprawa warzyw i owoców jest nieopłacalna. Zasadniczą jednak większość stanowią słabe gleby brunatne wyługowane 7 kompleksu żytnio - łubinowego w VI klasie bonitacyjnej gruntów ornych. Są niekorzystne dla rolnictwa i winny być przeznaczone pod zalesienie.

Ostatnie kategorie kompleksów przydatności rolniczej nie wykazują koncentracji i wstępują w dużym rozproszeniu na terenie całej gminy.

Gleby torfowe, murszowo - mineralne i czarne ziemie występujące w dolinie Rozogi, fragmentami w dolinie Piasecznicy, Omulwi i wokół uroczyska Karaska oraz zagłębieniach terenu, zajęte są przez 2 kompleks użytków zielonych w klasie bonitacyjnej III-IV. Stwarzają one dla ubogich pod względem wartości gruntów ornych duże możliwości w zakresie produkcji pasz. Z kolei gleby murszowo - mineralne i murszowate zaliczane są do 3 kompleksu oraz V-VI klasy bonitacyjnej i spotyka się je na pozostałych obszarach dolinnych.

Rolnictwo jest gałęzią gospodarki bardzo wrażliwą uzależnioną od warunków klimatycznych i przyrodniczych. Długi proces produkcji sprawia, że zainwestowane środki finansowe zwracają się późno. W najbliższej przyszłości konkurować z krajami Unii Europejskiej będzie mogło tylko sprawne i nowoczesne rolnictwo. Zapewnienie dochodowości rolnikom wymaga podjęcia wielu działań, m.in. objęcia ochroną przed zmianą użytkowania gruntów o najwyższej przydatności rolniczej.

Analiza uwarunkowań przyrodniczych wykazuje, że najwartościowszymi dla produkcji rolniczej są kompleksy łąk występujące w dolinach rzecznych oraz kompleksy gleb wyższych klas zlokalizowane w rejonie wsi Dylewo - Jeglijowiec - Kadzidło. Stąd też wskazane jest, aby grunty te objąć ochroną przed zmianą użytkowania.

Do chowu i hodowli niezbędna jest woda, o co najmniej drugiej klasie czystości, którą zapewnić można poprzez kompleksowe rozwiązanie gospodarki wodnej i ściekowej terenów wiejskich. Przyjmuje się więc zasadę koncentracji lub układ ulicowy zabudowy większości wsi.

Ochrona gruntów rolnych polega na:

- ograniczaniu przeznaczenia ich na cele nierolnicze i nieleśne,
- zapobieganiu procesom degradacji i dewastacji oraz szkodom w produkcji rolniczej powstającym wskutek działalności nierolniczej,

- rekultywacji i zagospodarowaniu gruntów na cele rolnicze,
- zachowaniu torfowisk, oczek wodnych jako naturalnych zbiorników wodnych.

Na cele nierolnicze i nieleśne można przeznaczać przede wszystkim nieużytki, a w razie ich braku inne grunty o najniższej przydatności rolniczej (klasy VI, V, IV pochodzenia mineralnego). Gleby mineralne I - III oraz wszystkie gleby organiczne należy chronić przed zmianą użytkowania.

W gminie Kadzidło gleby chronione występują w okolicach Dylewa, Jeglijowca i Kadzidła oraz w dolinach rzecznych w obrębie zmeliorowanych użytków zielonych.

3.4. Lasy

Ogólna powierzchnia lasów w gminie Kadzidło wynosi 10 317,90ha. W tej powierzchni znajduje się 3 074,80 ha lasów prywatnych, 4, 10ha lasów gminnych oraz 7 239ha pozostałych gruntów leśnych, w tym stanowiących własność Skarbu Państwa.

W ewidencji gruntów do lasów wliczone są także powierzchnie pod różnym wykorzystaniem służącym gospodarce leśnej. Znajdują się tu grunty pod drogami leśnymi, deputatami pracowników leśnych, pod obiektami służącymi prowadzonej gospodarce leśnej.

Rozmieszczenie lasów na obszarze gminy nie jest równomierne. Są one zgrupowane w trzech kompleksach oddzielonych od siebie kompleksami łąk w dolinach rzek i cieków wodnych. Kompleksy leśne rozciągają się równolegle do siebie z południowego - wschodu na północy - zachód.

Funkcje ochronne lasów

Lasy ochronne występują w obrębie lasów państwowych, w zdecydowanej przewadze w Nadleśnictwie Myszyniec i małym stopniu w Nadleśnictwie Ostrołęka obejmując pięć kategorii: lasów wodochronnych, gleb ochronnych, doświadczalnych, nasiennych i chroniące środowisko. Największe powierzchnie zajmują lasy glebochronne położone pomiędzy wsiami: Jeglijowiec, Gleba i Stare Dylewo oraz na wschód i południe od Kadzidła.

Lasy wodochronne występują w większym rozproszeniu, głównie w północnej części gminy w pobliżu miejscowości: Jazgarka - Klimki, Sul, Wach - Siarcza Łąka oraz części środkowej w pobliżu Piaseczni i Kadzidła.

Lasy doświadczalne spotyka się wokół rezerwatu Podgórze w Leśnictwie Karaska, w północno - zachodniej części gminy.

Lasy nasienne obejmują zaledwie 15 ha w Nadleśnictwie Ostrołęka na południe od zabudowań wsi Grale.

Lasy chroniące środowisko stanowią niewielką enklawę wśród dużego kompleksu leśnego w Leśnictwie Karaska i występują około 500 m na zachód od osady leśnej.

Ochrona gruntów leśnych polega na:

- ograniczaniu przeznaczenia ich na cele nierolnicze i nieleśne,
- zapobieganiu procesom degradacji i dewastacji oraz szkodom w drzewostanach i produkcji leśnej powstającym wskutek działalności nieleśnej,
- poprawianiu ich wartości użytkowej oraz zapobieganiu obniżania ich produkcyjności.

Na terenie gminy lasy zajmują około 40% powierzchni, z czego znaczna ich część stanowi kategorię lasów ochronnych pełniących szczególna rolę w kształtowaniu środowiska przyrodniczego.

3.5. Zasoby wodne

Gmina leży w dorzeczu Narwi i jest odwadniana przez jej prawobrzeżne dopływy: Omulew z Piasecznicą oraz Szkwę z Rozoga *Rzeki te są płytko wcięte w powierzchnie tarasów zalewowych, zbierając wody z obszaru swych zlewni przy pomocy drobnych dopływów i systemu gęstej sieci rowów melioracyjnych. Rzeki wykorzystują nieregularne obniżenia dawnego odpływu wód lodowcowych w kierunku południowo-wschodnim. Z uwagi na małe spadki terenów proces odwadniania jest utrudniony, skutkiem czego występuje tutaj szereg podmokłości. W ramach szeroko zakrojonych prac melioracyjnych większość koryt rzecznych została wyprostowana, zlikwidowano szereg zakoli i starorzeczy, wycięto towarzyszące im zadrzewienia nadwodne, przyśpieszono proces spływu wód powierzchniowych i odwodnienia terenów. Obecnie tylko Omulew zachowała swój naturalny przebieg. Cieki naturalne: Omulew z dopływem Trybówki, Rozoga z dopływem Piasecznicy, Szkwa, Pisa przebiegają przez tereny bezleśne. Zasilanie w/w rzek następuje poprzez spływ powierzchniowy oraz poprzez system rowów i kanałów melioracyjnych osuszających naturalne zlewnie powstałe w między pagórkowych dolinach.*

Najwyższe stany wód w rzekach występują w czasie wiosennych roztopów, a najniższe w okresie lata. Amplituda wahań zawiera się w przedziale 1,0-1,7 m na Szkwie, 0,7-1,5m na Rozodze oraz 0,9-1, 0m na Omulwi.

Omulew *- jest prawostronnym dopływem III rzędu rzeki Narwi. Ogólna długość rzeki wynosi 113,7 km. Dla tej rzeki wymagana jest II klasa czystości. Wyniki badań czystości wód pochodzą z dwóch punktów pomiarowych Krukowo (75+000) oraz Drążewo (1+100). W klasyfikacji ogólnej dokonanej metodą CUGW stan czystości rzeki przy jej ujściu został określony na III klasę z uwagi na zanieczyszczenia bakteriologiczne. W Krukowie uzyskano II klasę ze względu na zanieczyszczenia fizykochemiczne i bakteriologiczne.*

Rozoga *- dopływ Narwi III rzędu. Wymagana II klasa czystości. Ogólna długość rzeki wynosi ok. 82,0 km. Badania czystości prowadzono w punktach pomiarowo-kontrolnych zlokalizowanych w Myszyńcu-Zawodziu (39+400) i Łęgu Starościńskim (4+800) w ocenie ogólnej metodą CUGW stwierdzono w Myszyńcu - NON ze względu na bakteriologię, Łęgu Starościńskim klasę III ze względu na bakteriologię.*

Szkwa *– prawostronny dopływ Narwi III rzędu o wymaganej II klasie czystości. Całkowita długość rzeki wynosi 167 km. Stan czystości badany jest w punktach pomiarowo-kontrolnych zlokalizowanych w miejscowościach Rozogi (51+300) i Szkwa (1+200) w klasyfikacji ogólnej dokonanej metodą CUGW otrzymano III klasę czystości ze względu na zanieczyszczenia fizykochemiczne i bakteriologiczne.*

W zlewniach powyższych cieków znajdują się gminy z południowej części województwa warmińsko-mazurskiego (powiat szczytnicki), północnej części powiatu ostrołęckiego i przasnyskiego z województwa mazowieckiego oraz zachodniej części powiatu kolneńskiego i łomżyńskiego z województwa podlaskiego. Powiązania hydrograficzne mają istotne znaczenie w zakresie wspólnej dla wszystkich gmin ochrony wód przed zanieczyszczeniami i gospodarowaniem zasobami wodnymi.

Gmina Kadzidło pozbawiona jest większych naturalnych bądź sztucznych zbiorników wodnych. Najczęściej spotykaną formą wód stojących są zanikające śródleśne bagienka o cennych wartościach ekologicznych. Występują one w kompleksach leśnych i łąkowych zlokalizowanych w kierunku południowym, południowo-zachodnim i południowo-wschodnim od przedmiotowego terenu.

W leśnictwie Karaska znajduje się jaz piętrzący na kanale opaskowym „ Torfowiska Karaska". Służy on do celów pożarowych i jako regulator odwodnienia torfowiska. Spełnia bardzo dobrą rolę w życiu ekosystemu torfowiska.

3.6. Klimat

Średnia roczna temperatura powietrza wynosi 6,6°C. Najcieplejszym miesiącem jest lipiec - 17,3°C i najzimniejszy - luty - -4,2°C. W ciągu roku notuje się średnio 50 dni mroźnych z temperaturą poniżej 0°C, 30 dni gorących z temperaturą powyżej 25°C i 133 dni z przymrozkiem (głównie w styczniu).

Okres wegetacji trwa około 200 - 210 dni. Rozpoczyna się w drugiej dekadzie kwietnia a kończy się pod koniec października. Lato trwa średnio 80 - 90 dni, a zima 100 – 110 dni.

Wilgotność względem powietrza wykazuje przebieg podobny do przeciętnego w kraju. W skali rocznej wynosi 80%. Związana z tym jest częstotliwość występowania mgieł - około 42 dni w roku z maksimum ich pojawiania się w październiku. Średnie zachmurzenie wynosi 6,20 w 11 - stopniowej skali, tj. poniżej przeciętnej w kraju (6,4). Najwięcej chmur pojawia się w listopadzie - 8,00, a najmniej we wrześniu - 4,80. W ciągu roku notuje się około 136 dni pochmurnych.

Obszar otrzymuje średnio 527 mm opadu, w tym 343 mm w okresie wegetacyjnym. Najwięcej opadów notuje się w lipcu - 78 mm, natomiast najmniej w lutym - 23 mm. Opady letnie są krótkotrwałe, o dużym natężeniu. Często towarzyszą im burze (średnio 17 razy w roku). Pokrywa śnieżna zalega przeciętnie przez 83 dni, od listopada z przerwami do kwietnia.

W rozkładzie wiatrów dominuje sektor zachodni - 16,2% i południowo - wschodni (14,0). Najrzadziej wieją wiatry z północnego - wschodniego i wschodu. Cisze atmosferyczne są notowane w 25,0% w ciągu roku, głównie latem i jesienią. Średnie prędkości wiatrów wynoszą 4,5 m/s. Najsilniejsze wiatry występują zimą - średnio 3,0 m/s, a najsłabsze w okresie letnim - średnio 2,2 m/s.

Ogólne warunki klimatyczne modyfikują lokalne czynniki fizjograficzne. Największy wpływ na zróżnicowanie klimatu lokalnego mają: ukształtowanie torfowiska Karaska, jego podłoże geologiczne, stosunki wodne oraz pokrycie roślinne.

4. Uwarunkowania wynikające ze stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej i krajobrazu kulturowego.

4.1. Obiekty zabytkowe.

Historyczne wartości kulturowe wpisane do rejestru zabytków:

1) **Kadzidło -** kościół parafialny z drugiej połowy XIX wieku,
2) **Kadzidło** - cmentarz parafialny z 1775 roku,
3) ***Kadzidło*** *- kaplica poświęcona Matce Boskiej, zbudowana w 1957 roku, przy ulicy Kościuszki w Kadzidle, wpisana do rejestru zabytków w 2011r.,*
4) ***Czarnia*** *- kościół parafialny,*
5) **Czarnia** - cmentarz parafialny,
6) **Piasecznia** - cmentarz wojenny z 1920 roku,
7) **Wach** - cmentarz wojenny z 1914 roku.

Obiekty wpisane w rejestr objęte są ścisłą ochroną konserwatorską a wszelka działalność związana z wyżej wymienionymi zasobami powinna być prowadzona w porozumieniu z konserwatorem zabytków.

4.2. Stan dziedzictwa kulturowego

Ochronie podlegają również obiekty zainteresowania konserwatorskiego stanowiące dziedzictwo kulturowe w tym:

1) **zabytki etnograficzne** (architektura drewniana jak: kościoły, szkoły, domy mieszkalne, budynki gospodarcze, tabliczki przydrożne, krzyże),
2) **cmentarze, miejsca pamięci, mogiły**.

Występujące obiekty o wartościach etnograficznych w poszczególnych typach osadnictwa stwarzają warunki na opracowanie zewnętrznego kanonu architektury regionalnej dla gminy, a zwłaszcza:

- detalu budynku nawiązującego do charakterystycznych cech zdobnictwa kultury puszczańskiej, związanej z obramowaniem okien, drzwi, czy dekoracji ściany szczytowej,
- sposobu kształtowania przestrzeni prywatnej, półpublicznej i publicznej niezależnie od stanu własności budynku, a więc: ogrodzenia, bramy wjazdowe,
- kolorystyki budynków, ścian, dachów przy użyciu tradycyjnych, miejscowych materiałów,
- utrzymanie właściwej proporcji ściany i dachu, czy sposobu zabudowy działki przyulicznej (zabudowa kalenicowa lub szczytowa).

4.3. Sfera kulturowa

Sferę kulturową tworzą obiekty kultury materialnej, w tym obiekty kultury regionalnej oraz typowe cechy architektoniczno - urbanistyczne w otoczeniu krajobrazu otwartego.

Na terenie gminy ustalone są następujące strefy konserwatorskie:

- **„A" - pełna ochrona konserwatorska** obejmująca:

  - obszar fragmentów ulic Sportowej, Kościuszki, 1-go Maja poszerzonej o fragment ulicy Targowej (strona wschodnia), gdzie występują obiekty kulturowe objęte zainteresowaniem konserwatora - wraz z zabudową zespołem kościoła parafialnego z plebanią i zespołu cmentarnego z kaplicą w **Kadzidle**. W ramach tego obszaru ochronie podlegają elementy historycznej struktury przestrzennej tj. sieć ulic i placyków, podziały na bloki i parcele, zabudowa oraz ukształtowanie terenu, jak i zachowanie przekroju poprzecznego ulic, linii oraz gabaryty zabudowy. Strefa ta stanowi wyróżniający się stanem zachowania części dawnej kompozycji przestrzennej miejscowości. Obowiązuje ochrona historycznej dominanty kościoła parafialnego w otoczeniu krajobrazu otwartego. W strefie tej zakłada się bezwzględny priorytet wymagań konserwatorskich. Nowa zabudowa w obrębie tej strefy powinna być dostosowana do historycznej kompozycji urbanistycznej, tak w zakresie skali jak i bryły, detalu architektonicznego oraz jego otoczenia.
  - część terenów zabudowy wsi **Dylewo**,
  - całą zabudowę wsi **Gleba**, za wyjątkiem kolonii Gleba Górka,
  - część obszaru wsi **Jeglijowiec**,
  - część obszaru wsi **Kuczyńskie**, w ramach ochrony utrzymuje się charakter ulicowej zabudowy wsi.
  - środkowy fragment zabudowy wsi **Tatary**.

  Na obszarze objętym strefą „A" wszelkie remonty, modernizacje i adaptacje należy uzgadniać z odpowiednimi służbami ochrony zabytków. Uzupełnienia struktury historycznej nową zabudową należy dostosować do historycznej kompozycji urbanistycznej w zakresie skali zabudowy, bryły, podziałów architektonicznych elewacji, detalu architektonicznego. Konieczne jest opracowanie programu rehabilitacji i estetyzacji zespołu zabudowy z uwzględnieniem przylegających terenów mieszkaniowych

przy obwodnicy oraz zlokalizowanych w obrębie wierzchowiny wzgórz wydmowych.

- **„B" - ochrona konserwatorska poszczególnych zespołów** obejmująca:

  - kościół wraz z zielenią towarzyszącą oraz zespół cmentarza parafialnego z 1775 roku wraz z kaplicą cmentarną w **Kadzidle**. Obowiązuje zachowanie istniejącego kształtu architektonicznego zespołów oraz założenia kompozycyjnego cmentarza wraz z zespołem starodrzewia.
  - cmentarz parafialny rzymsko - katolicki we wsi **Czarnia**. Ochronie podlegają: układ przestrzenny cmentarza, pochówki, nagrobki, a także zieleń,
  - cmentarz wojenny z 1920 roku we wsi **Piasecznia**. Ochronie podlega układ przestrzenny cmentarza, pochówki, nagrobki, a także zieleń.
  - cmentarze wojenne z 1914 roku we wsi **Wach**. Ochronie podlegają układy przestrzenne cmentarzy, pochówki, nagrobki, a także zieleń.

- **„K" - strefa ochrony krajobrazu kulturowego** obejmująca:

  - przedpole widokowe dla ekspozycji wartości sylwetowych kościoła i panoramy miejscowości **Kadzidło** łącznie z fragmentami wydm porośniętych lasem oraz osi widokowych. W północnym rejonie wsi pomiędzy zachodnią stroną drogi nr 53, a wydmą obowiązuje utrzymanie dotychczasowego sposobu użytkowania terenów,
  - tereny otwarte w kierunku wschodnim od istniejącej zabudowy siedliskowej wsi **Dylewo**. W ramach tej ochrony utrzymuje się charakter ulicowej zabudowy wsi oraz w stanie naturalnym środowisko przyrodnicze,
  - tereny pomiędzy zabudową objętą pełną ochrona konserwatorską „A" we wsi **Gleba** i rzeką Omulew. W ramach tej ochrony utrzymuje się charakter ulicowej zabudowy wsi oraz w stanie naturalnym środowisko przyrodnicze. Uznaje się za celowe ograniczenie wprowadzenia zabudowy na terenach leśnych. Przyjmuje się zasadę pozostawienia wolnych przestrzeni pomiędzy nowo realizowanymi inwestycjami dla wglądu i penetracji terenów Puszczy Zielonej i doliny Omulwi,
  - tereny otwarte w kierunku północnym i południowym od istniejącej zabudowy siedliskowej we wsi **Jeglijowiec**. W ramach tej ochrony utrzymuje się charakter ulicowej zabudowy wsi oraz w stanie naturalnym środowisko przyrodnicze. Uznaje się za celowe ograniczenie wprowadzenia zabudowy na terenach leśnych,
  - tereny otwarte w kierunku północnym i południowym od istniejącej zabudowy siedliskowej we wsi **Tatary**. W ramach tej ochrony utrzymuje się charakter ulicowej zabudowy wsi oraz w stanie naturalnym środowisko przyrodnicze. Uznaje się za celowe ograniczenie wprowadzenia zabudowy na terenach leśnych. Przyjmuje się zasadę pozostawienia wolnych przestrzeni pomiędzy nowo realizowanymi inwestycjami dla wglądu i penetracji terenów Puszczy Zielonej i doliny Rozogi. Strefy ochrony krajobrazu kulturowego uznaje się jako tereny rolne bez prawa zabudowy.

- **„OW" - strefa obserwacji archeologicznych i stanowisk archeologicznych** w **Kadzidle**. Wszelka działalność inwestycyjna w ramach strefy musi być poprzedzona badaniami archeologicznymi. Prace ziemne związane z budową sieci infrastruktury technicznej muszą być prowadzone pod nadzorem archeologicznym.

  <u>W strefę kulturową gminy Kadzidło wpisują się również:</u>

  - kościół drewniany - obiekt kulturowy, we wsi Czarnia,
  - obszary o dominującym udziale typowej zabudowy regionalnej:

- ze znacznym udziałem obiektów kulturowych we wsiach Kierzek, Brzozówka, Wach lub niewielkim ich udziałem we wsiach Pasecznia (kol. Karaska i Podgórze), Brzozowa,
- bez obiektów kulturowych - wieś Grale,

• obiekty kulturowe i regionalne małej architektury regionalnej jak krzyże, kaplice przydrożne we wsiach Chudek, Grale, Golanka oraz obiekt hydrotechniczny we wsi
Todzia.

5. Uwarunkowania wynikające z warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia.

5.1. Podstawowe dane o gminie Kadzidło

Pod względem administracyjnym gmina składa się z 25 wsi, z czego 23 posiada status sołectwa.

Powierzchnia terenu gminy - 258 km²;

w tym:

użytki rolne - 55,6 %

grunty leśne - 40,1 %

grunty zabudowane i zurbanizowane - 2,2 %.

5.2. Demografia

Gęstość zaludnienia wynosi 42 osoby/km .

Liczba ludności zameldowanej na pobyt stały na terenie poszczególnych wsi gminy Kadzidło wg stanu na dni: 31.12.2007, 31.12.2008, 31.12.2009 oraz 31.12.2010:

Lp.	***Miejscowość***	***2007***	***2008***	***2009***	***2010***
1	*Brzozowa*	*169*	*171*	*170*	*172*
2	*Brzozówka*	*289*	*285*	*287*	*294*
3	*Chudek*	*654*	*645*	*655*	*657*
4	*Czarnia*	*274*	*278*	*266*	*273*
5	*Dylewo*	*1 352*	*1 348*	*1 340*	*1 330*
6	*Gleba*	*438*	*437*	*436*	*438*
7	*Golanka*	*352*	*363*	*364*	*367*
8	*Grale*	*222*	*223*	*223*	*226*
9	*Jazgarka*	*324*	*322*	*318*	*322*
10	*Jeglijowiec*	*286*	*290*	*282*	*281*
11	*Kadzidło*	*4 039*	*4 150*	*4 210*	*4 230*
12	*Karaska*	*16*	*16*	*15*	*15*
13	*Kierzek*	*232*	*230*	*224*	*218*
14	*Klimki*	*210*	*209*	*205*	*210*
15	*Krobia*	*215*	*219*	*213*	*204*
16	*Kuczyńskie*	*168*	*173*	*172*	*175*
17	*Piasecznia*	*308*	*307*	*308*	*313*
18	*Podgórze*	*2*	*2*	*2*	*1*
19	*Rososz*	*50*	*51*	*51*	*48*
20	*Siarcza Łąka*	*305*	*305*	*307*	*311*

21	*Strzałki*	*174*	*172*	*161*	*161*
22	*Sul*	*80*	*78*	*75*	*75*
23	*Tatary*	*274*	*283*	*287*	*288*
24	*Todzia*	*98*	*98*	*98*	*96*
25	*Wach*	*786*	*782*	*775*	*770*
	Ogółem:	***11 371***	***11 437***	***11 444***	***11 475***

Miejscowości gminy są bardzo zróżnicowane pod względem powierzchni i liczby mieszkańców. Największą koncentracja ludności charakteryzują się Kadzidło i Dylewo. Wiele wsi posiada rozproszoną zabudowę, co w istotny sposób determinuje możliwości wyposażenia w urządzenia infrastruktury technicznej i społecznej.

W porównaniu z 2000 r., w wyniku przyrostu migracyjnego i przyrostu naturalnego, liczba ludności gminy zwiększyła się o 3,4%. Populacja dzieci poniżej 15 lat zmniejszyła się o 20,4%, a osób starszych (65 lat i więcej) - zwiększyła się o 4,1%. Niekorzystnie zmieniła się relacja międzypokoleniowa - na 1000 dzieci przypada 604 seniorów wobec 462.

5.3. Osadnictwo

Analiza dotychczasowych procesów urbanizacyjnych wykazała intensywny rozwój ośrodka gminnego - Kadzidła oraz w mniejszym stopniu wsi Dylewo, przy jednoczesnej stagnacji w pozostałych miejscowościach.

Przyjmuje się, że z uwagi na najwyższą atrakcyjność, wieś Kadzidło w dalszym ciągu pozostanie ośrodkiem najsilniej rozwijającym się. Rozwijanie i umacnianie Kadzidła, jako głównego ośrodka rozwoju wielofunkcyjnego o znaczeniu ponadlokalnym, wymaga lokalizowania obiektów kulturalnych, oświatowych, społecznych, turystyczno-wypoczynkowych, a także zakładów produkcyjnych i usługowych.

Wieś Dylewo pozostaje uzupełniającym ośrodkiem obsługi ludności oraz kultury regionalnej.

Rozwój miejscowości położnych w terenach o wysokich walorach przyrodniczo - kulturowych: Brzozowa, Chudek, Czarnia, Gleba, Golanka, Grale, Jazgarka, Kierzek, Wach, będzie związany z rozwojem funkcji rekreacyjnej.

5.4. Rynek pracy

Udział zarejestrowanych bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wynosi 9,0% i jest wyższy niż przeciętnie w województwie (6,7%), ale niższy niż w powiecie (9,6%). Wśród bezrobotnych kobiety stanowią 52,1%. Oszacowano, że w 2006 r. do pracy w gminie Kadzidło dojeżdżało z innych gmin 96 osób, a wyjeżdżały 593.

5.5. Sfera społeczna

Szeroko rozumiane usługi spełniają ważną rolę w osiąganiu celów rozwoju gminy. Z jednej strony zaspakajają potrzeby lokalnej społeczności, z drugiej w istotny sposób zwiększają miejsca pracy dla mieszkańców. Ponadto tereny i obiekty usług pełnią ważna rolę w kształtowaniu atrakcyjnych wnętrz i dominant architektonicznych.

Szczególna funkcja usług publicznych polega na prawie mieszkańców, a w niektórych przypadkach obowiązku do korzystania z nich. Prawo do powszechnego korzystania z usług oznacza, że powinny być tak rozmieszczone by zapewnić dobrą dostępność do nich wszystkim mieszkańcom gminy. Ważnym jest więc lokalizacja takich usług w centrum poszczególnych miejscowości. W sytuacji gminy Kadzidło wiele miejscowości charakteryzuje

się rozproszoną zabudową bez wykształconych centr usługowych lub są zamieszkiwane przez małą liczbę mieszkańców. Stad nie ma możliwości zapewnienia wszystkim mieszkańcom jednakowo dobrego dostępu do usług publicznych. Jednocześnie są to usługi realizowane ze środków budżetowych, samorządowych lub państwowych, które w obecnej sytuacji gospodarczej nie pozwalają na wykup terenów dla inwestycji, które mogą być realizowane w dalszej przyszłości.

Drugą grupę usług stanowią usługi komercyjne. Funkcja ich jest zaspokojenie popytu ludności na różnego rodzaju towary i usługi. Powstają one w miejscach o dużej koncentracji zabudowy mieszkaniowej, często w parterach istniejących budynków.

Uznaje się za zasadne dążenie do skupienia zabudowy, poprzez wyznaczanie nowych terenów do zainwestowania tylko w bezpośrednim sąsiedztwie istniejącej zabudowy mieszkaniowej lub siedliskowej.

Przyrost ludności w wieku produkcyjnym, narastający wyż młodzieży osiągającej wiek zdolności do pracy, duże bezrobocie oraz malejące saldo migracji wymagać będzie tworzenia nowych miejsc pracy. Na terenach wsi: Kadzidło, Dylewo, Wach i Siarcza Łąka wyznacza się nowe tereny pod działalność produkcyjną które mogą przyczynić się do wzrostu ilości miejsc pracy. Ponadto przewiduje się lokalizację Centrum Doradztwa i Kształcenia umożliwiające dostosowywanie się do potrzeb zmieniającego się rynku pracy - podnoszenie kwalifikacji, uzyskiwanie nowych zawodów ludności.

Wzrost populacji w wieku poprodukcyjnym wymagać będzie odpowiedniego zabezpieczenia społecznego. Zasadne jest utworzenie w Kadzidle stałego domu opieki społecznej, a w miejscowościach: Dylewo, Czarnia, Gleba, Wach domów dziennego pobytu.

Obiekty szkolne zbędne dla oświaty (będące własnością komunalną) mogą być adaptowane na funkcje kulturalne, socjalne, ochrony zdrowia lub turystyczne.

5.6. Obsługa ludności

W miejscowości Kadzidło prowadzona jest obsługa ludności w zakresie usług podstawowych i ponadpodstawowych. Są to usługi w zakresie administracji gminnej, oświaty, zdrowia, opieki społecznej, sakralne, obsługi rolnictwa, handlu, gastronomii, rzemiosła.

Usługi podstawowe występują też w większych wsiach. Usługi ponadlokalne, jak: administracja państwowa i samorządowa, sądownictwo, banki, urzędy skarbowe, szkoły wyższe, szpitale, obiekty kultury itp. znajdują się w Ostrołęce.

Oświata i wychowanie

Na terenie gminy funkcjonują szkoły:

- *Zespół Szkół im. Ks. Jana Twardowskiego w Chudku z filią Szkoły Podstawowej w Kierzku,*
- *Szkoła Podstawowa w Czarni,*
- *Zespół Placówek Oświatowych im. Papieża Jana Pawła II w Dylewie,*
- *Szkoła Podstawowa w Glebie,*
- *Szkoła Podstawowa im. Św. Stanisława Kostki w Jazgarce,*
- *Publiczne Gimnazjum im. Aleksandra Krzyżanowskiego "Wilka" w Kadzidle,*
- *Zespół Placówek Oświatowych im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Kadzidle,*
- *Szkoła Podstawowa w Siarczej Łące,*
- *Zespół Szkół im. Księdza Jerzego Popiełuszki w Wachu.*

Ochrona zdrowia

- *trzy niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej w Kadzidle (w sumie zatrudnionych 4 lekarzy rodzinnych i 4 stomatologów),*
- *dwie apteki w Kadzidle,*

- *sklep zielarsko-medyczny w Kadzidle.*

Administracja publiczna i obsługa finansowa

- *Urząd Gminy w Kadzidle,*
- *Urząd Stanu Cywilnego w Kadzidle,*
- *Zespół Obsługi Szkół i Przedszkoli (w budynku Urzędu Gminy w Kadzidle),*
- *Ośrodek Pomocy Społecznej (w budynku Urzędu Gminy w Kadzidle),*
- *Centrum Kultury Kurpiowskiej im. ks. Mieczysława Mieszki w Kadzidle,*
- *Biblioteka im. Wojciecha Woźniaka w Kadzidle,*
- *Urząd Pocztowy w Kadzidle,*
- *Posterunek Policji w Kadzidle,*
- *Bank Spółdzielczy w Kadzidle,*
- *PKO Bank Polski w Kadzidle,*
- *Pekao Bank Polski Oddział w Ostrołęce,*
- *Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. w Kadzidle,*
- *Leśnictwo: Kadzidło, Siarcza Łąka, Dylewo, Podgórze, Wykrot, Karaska - Nadleśnictwo Myszyniec,*
- *Leśnictwo Płoszyce - Nadleśnictwo Ostrołęka.*

Straż pożarna

Na terenie gminy Kadzidło działa 8 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej, w tym 4 typu S (OSP Kadzidło, OSP Dylewo, OSP Wach, OSP Gleba) i 4 typu M (OSP Jeglijowiec, OSP Kuczyńskie, OSP Krobia, OSP Strzałki).

Kultura i sport

- *Zagroda Kurpiowska Oddział Muzeum Kultury Kurpiowskiej w Ostrołęce,*
- *stadion gminny,*
- *hala sportowa w miejscowościach: Chudek, Kadzidło, Dylewo, Wach,*
- *boiska wielofunkcyjne w miejscowościach: Chudek, Czarnia, Dylewo, Wach.*

Działalność produkcyjna*, usługowa i handlowa*

W gminie mają siedzibę 594 podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON. Spośród nich 83,5 % to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, a 96,3% to mikroprzedsiębiorstwa (o liczbie pracujących do 9). Firmy najczęściej prowadzą działalność związaną z handlem i naprawą pojazdów samochodowych (31,6%), budownictwem (19 %) oraz przetwórstwem przemysłowym (14,0%).

Na terenie gminy występują nieliczne zakłady produkcyjne usługowo - produkcyjne działające w oparciu o lokalne zasoby surowcowe i kulturowe. Dominują małe jednostki sektora prywatnego oparte głównie na zapewnieniu zatrudnienia własnej rodzinie.

Szansą dla rozwoju przedsiębiorczości jest niewykorzystana baza surowcowa dla przemysłu rolno - spożywczego, zasoby surowców budowlanych, wykorzystanie twórczości ludowej dla rozwoju przedsiębiorczości a także obsługa ruchu turystycznego.

Jednym z głównych zakładów na terenie gminy jest Zakład torfowy „Karaska" k. miejscowości Piasecznia.

Turystyka

Wyodrębnia się następujące ośrodki obsługi turystyki wypoczynkowej, krajoznawczej i kwalifikowanej:

- Kadzidło - ośrodek pełniący funkcję obsługi ruchu wędrówkowego krajoznawczo - wypoczynkowego o charakterze regionalnym - jako jeden z ośrodków - baza Puszczy Zielonej równorzędny z Myszyńcem i Nowogrodem, oraz lokalnym - dla ludności gminy.

W strukturze przestrzennej wsi, w rejonie Zagrody Kurpiowskiej, wyznacza się tereny sportu i wypoczynku obejmujące łąki i tereny leśne i przeznacza się je do zagospodarowania m.in. obiektami: basen (kryty lub otwarty), korty do sportów ziemnych, park leśny oraz na cele edukacyjne.

- Wach - ośrodek wspomagający obsługę ruchu turystycznego. Wykorzystanie obiektu kulturowego starej szkoły na ośrodek kultury regionalnej.
- Gleba - Kierzek - ośrodek wspomagający, związany z turystyką wodną i letniskową (działki letniskowe). W rejonie wsi Gleba nad Omulwią wyznacza się teren plaży trawiastej z polem biwakowym i pomostem dla wędkarzy.
- Brzozowa, Chudek, Czarnia, Grale, Golanka, Jazgarka - miejscowości pozostałe z preferowanym rozwojem budownictwa letniskowego i zaplecza turystycznego.

Wyznacza się trasy turystyki pieszej, rowerowej i konnej.

Gastronomia

Na terenie gminy znajdują się 4 placówki gastronomiczne:

- *Bar "Szafirek" przy Stacji Paliw "Deptuła", ul. Trasa Mazurska,*
- *Bar przy stacji paliw ORLEN,*
- *P.H.U. "AS" Kebab, ul Kościuszki,*
- *Pizzeria "Impresja", ul. Kościuszki.*

Agroturystyka

Na terenie gminy znajduje się 6 gospodarstw agroturystycznych, w miejscowości: Dylewo, Grale, Jazgarka, Kadzidło, Tatary, Wach oraz jedno gospodarstwo ekologiczne w miejscowości Todzia.

Cmentarze

Na obszarze gminy znajdują się *cztery* czynne cmentarze parafialne w Kadzidle, Czarni, *Dylewie* i Wachu oraz *pięć nieczynnych cmentarzy wojennych, w tym trzy we wsi Wach, jeden we wsi Jazgarka oraz jeden z 1920 r. we wsi Piaseznia.*

Pas terenu izolujący cmentarz od zabudowań mieszkalnych, zakładów produkujących żywność, od ujęć wody, źródeł i strumieni służących do czerpania wody do picia, powinien wynosić minimum 150m. Jeśli strefa wokół cmentarza posiada sieć wodociągową i wszystkie obiekty korzystają z wodociągu, pas terenu można zmniejszyć do 50m. Odległość cmentarzy od powierzchniowych ujęć wody w formie otwartych zbiorników wodnych nie może być mniejsza od 500m (Rozporządzenie Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 roku w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze (Dz. U. Nr 52 z dnia 16 września 1959 roku, poz. 315). Wszystkie obiekty spełniają powyższe warunki lokalizacyjne.

W przypadku cmentarza parafialnego w Kadzidle, z uwagi na istniejący wodociąg, zachodzi potrzeba wyznaczenia 50m strefy ochronnej, a dla pozostałych cmentarzy w Czarni i Wachu po 150m licząc od ogrodzeń.

6. *Uwarunkowania wynikające z zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia*

Na terenie gminy nie występują tereny stanowiące zagrożenie bezpieczeństwa ludności i jej mienia.

7. Uwarunkowania *wynikające z potrzeb i możliwości* rozwoju *gminy*

Uwarunkowania rozwoju przestrzennego gminy są pochodną uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych. Uwarunkowania zewnętrzne wynikają z czynników ponadlokalnych, m.in.

zagospodarowania i zamierzeń rozwojowych gmin sąsiednich, województwa, kraju, działań i zamierzeń inwestycyjnych w zakresie realizacji celów ponadlokalnych różnych podmiotów gospodarczych.

Uwarunkowania wewnętrzne wynikają ze stanu zagospodarowania przestrzennego gminy, zasobów wewnętrznych gminy w tym m.in. stanu i funkcjonowania środowiska przyrodniczego, rolniczej przestrzeni produkcyjnej, istniejących trendów i możliwości przekształceń.

Położenie gminy w dużym stopniu determinuje możliwości jej rozwoju, szczególnie w aspekcie zamierzeń i działań rozwojowych najbliższego otoczenia. Położenie gminy w obszarze Puszczy Zielonej powoduje wewnętrzną konkurencyjność w wykorzystywaniu zasobów kulturowych i przyrodniczych kurpiowszczyzny.

Rada Ministrów w 1999 roku przyjęła dokument - „Pakt dla rolnictwa i obszarów wiejskich". Dokument ten jest konsultowany ze środowiskiem rolniczym. Oparty został na trzech filarach:

1. Wspieranie rolnictwa i j ego otoczenia.
2. Rozwój przedsiębiorczości i tworzenie pozarolniczych miejsc pracy.
3. Wspieranie kompleksowej polityki społecznej wobec wsi i rolnictwa i rozwój otoczenia cywilizacyjnego obszarów wiejskich.

Pakt składa się z 34 inicjatyw, każda ma ściśle określony zakres, ustalona została instytucja odpowiedzialna za jej przygotowanie oraz nadzór merytoryczny nad jej realizacją określone zostały również podmioty współpracujące.

Poniżej przedstawione są inicjatywy, które mają odniesienie do sposobu zagospodarowania przestrzeni gminy Kadzidło:

- poprawa struktury obszarowej gospodarstw rolnych - tworzenie warunków do powiększania gospodarstw rolnych m.in. poprzez realizację przez państwo programu scalania gruntów rolnych, wyłączania pod zalesienia gruntów o niskich walorach produkcyjnych, dofinansowania lub preferencyjnego kredytowania rozpoczęcia pozarolniczej działalności gospodarczej przez rolników, którzy przekażą grunty innym rolnikom,
- rozwój inicjatyw spółdzielczych i zapewnienie nowoczesnej organizacji rynku rolno - żywnościowego - kontynuowany będzie proces tworzenia rynków hurtowych i giełd przy udziale rolników, rolnicy i ich zrzeszenia będą mogli być współwłaścicielami firm prowadzących hurtową sprzedaż produktów rolnych,
- projekty infrastrukturalne - rządowe dofinansowanie i kredyty na: podłączenia do wodociągów zbiorowych, kanalizacji, zbiorowe i zagrodowe oczyszczalnie ścieków, wysypiska śmieci, telefonizację, gazyfikację, drogi gminne i rolnicze, retencję wód, zalesienia,
- lokalne ośrodki wspierania przedsiębiorczości - małe firmy, a także osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą uzyskają fachową pomoc, szkolenie, dostęp do powierzchni biurowej, poligrafii itp.,
- rozwój turystyki i agroturystyki - dotacje i dopłaty do oprocentowania kredytów uzyskają kompleksowe projekty rozwoju turystyki, a także projekty tworzenia gospodarstw agroturystycznych,
- programy kształcenia i doradztwa zawodowego - wspierane będą projekty tworzenia nowoczesnych ośrodków kształcenia i doradztwa zawodowego na obszarach wiejskich,
- ochrona walorów przyrodniczych obszarów wiejskich - wprowadzenie systemów zagospodarowania odpadów, tworzenie małych zbiorników wodnych, rezerwatów przyrody i obszarów chronionego krajobrazu.

8. Uwarunkowania wynikające ze stanu prawnego gruntów

Grunty w gminie, poza terenami lasów gminnych oraz nielicznymi działkami gminnymi stanowią własność prywatną.

Powierzchnia terenu gminy	*– 25 886,00 ha*
Powierzchnia gruntów leśnych	*– 10 317,90 ha*
w tym:	
· *grunty leśne prywatne*	*– 3 074,80 ha*
· *lasy gminne*	*– 4,10 ha*
· *grunty pozostałe, w tym lasy stanowiące własność Skarbu Państwa*	*– 7 239 ha*

9. Uwarunkowania wynikające z występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych.

Na terenie gminy znajdują się następujące formy ochrony przyrody:

9.1. Rezerwaty:

- Rezerwat przyrody „Podgórze”

Rezerwat leśny położony w Nadleśnictwie Myszyniec, pomiędzy wsiami Czarnia i Charcibałda, utworzony na mocy Zarządzenia Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 19 lutego 1987 roku (MP Nr 7). Celem ochrony jest zachowanie drzewostanu sosnowego naturalnego pochodzenia na siedlisku boru mieszanego świeżego.

Rezerwat uważany jest za potencjalną bazę nasienną sosny i świerka. Sosna zajmuje ponad 90% powierzchni i tworzy drzewostan jednogatunkowy z samosiewu. Charakterystyczną odmianą sosny występującej w rezerwacie jest sosna kołnierzykowa odznaczająca się specyficznym odchyleniem kory na okółkach. Domieszkę sosny stanowi świerk. Naturalne samosiewy świerku zaliczane obecnie do podszycia w przyszłości mogą przekształcić się w drugie piętro. Sporadycznie w drzewostanie pojawia się brzoza i olcha.

Rezerwat jest fragmentem większego kompleksu leśnego. Wśród licznej grupy zwierząt wyróżnić trzeba: sarnę, dzika, jeża, lisa, tchórza, kunę, borsuka i inne. Ptaki reprezentują: sikora, dzięcioł, pełzaz, sowa, kukułka, słowik, drozd, kos, sroka, pustułka, bocian biały, a gady: jaszczurka, padalec, żmija zygzakowata, zaskroniec.

- Rezerwat przyrody „*Torfowisko* Karaska”

Rezerwat położony jest w pobliżu wsi Piasecznia, na terenie Nadleśnictwa Myszyniec i zajmuje powierzchnię 402,7 ha.

Po zakończeniu eksploatacji torfu, podczas zatwierdzania projektu rekultywacji, planuje się utworzyć strefę ochronną wokół rezerwatu - otulinę o powierzchni ok. 965 ha.

Celem ochrony jest zabezpieczenie przed degradacją i stworzenie warunków do denaturalizacji jednego z największych w Polsce torfowisk wysokich z typowo wykształconą i dobrze zachowaną roślinnością i fauną.

Złoże torfowe Karaska stanowi również wielki rezerwuar wody kształtujący stosunki hydrologiczne w okolicy.

- Projektowany rezerwat przyrody „Bagno Kalno”

Projektuje się powołanie do życia rezerwatu faunistycznego obejmującego stanowisko bobrów, położonego w pobliżu wsi Wach i Jazgarka nad rzeką Rozoga

9.2. Obszary Natura 2000:

- *Obszar specjalnej ochrony siedlisk Natura 2000 - Bory bagienne i torfowiska Karaska PLH 140046*

Obszar bezpośrednio sąsiaduje na całej długości zachodniej i południowej granicy działki 187/16, w kierunku wschodnim obszar SOO pokrywa się z granicami rezerwatu Torfowisko Karaska i znajduje się ok. 0,08 km od granicy działki; w odległości ok. 0,06 km na wschód od granicy działki 187/18 (granica SOO pokrywa się na tym odcinku z granicą rezerwatu Torfowisko Karaska).

- *Obszar specjalnej ochrony siedlisk Natura 2000 - Bory Chrobotkowe Karaska PLH 140047*

Obszar w odległości ok. 3,28 km w kierunku północnym od działki 187/16 i ok. 0,68 km w kierunku północno-zachodnim od działki 187/18.

- *Obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 - Doliny Omulwi i Płodownicy PLB 140005*

Obszar w odległości ok. 1,57 km w kierunku zachodnim od działki 187/16 i ok. 1,90 km w kierunku zachodnim od działki 187/18.

9.3. **Pomniki przyrody.**

Na terenie gminy istnieje osiem tworów przyrody ożywionej uznanych za pomniki przyrody wpisane do rejestru pomników przyrody byłego województwa ostrołęckiego. Są to:

- 3 jałowce pospolite o obwodzie mierzonym na wysokości 1,3m - 66cm, 75cm i 76cm oraz wysokości około 8m rosnące w m. Kadzidło przy drodze Kadzidło - Olszyny, na dz. o nr ewid. 132/25, (nr rejestru 390),
- sosna pospolita o obwodzie 247cm i wysokości 28m znajdującą się w oddziale 139 h w odległości 50m od osady gajowego w Leśnictwie Podgórze i Nadleśnictwie Myszyniec (nr rej. 395),
- sosna pospolita o obwodzie 265cm i wysokości 30m położona w oddziale 104 a w Leśnictwie Podgórze (nr rej. 396),
- lipa drobnolistna o obwodzie 280cm i wysokości 27m w Leśnictwie Karaska (nr rej. 397),
- sosna pospolita o obwodzie 270cm i wysokości 32m w oddziale 19 a w Leśnictwie Wykrot (nr rej. 398),
- dąb szypułkowy o obwodzie 406cm i wysokości 32m położony w osadzie leśnej w Leśnictwie Karaska (nr rej. 21),
- dąb szypułkowy o obwodzie 231cm i wysokości 12m we wsi Kuczyńskie, na dz. o nr ewid. 203, (nr rej. 62/80),
- dąb szypułkowy o obwodzie 227cm i wysokości 15m we wsi Kuczyńskie, na dz. o nr ewid. 203, (nr rej. 63/80).

W stosunku do pomników przyrody zakazuje się m.in.:

- wycinania, niszczenia i nacinania drzew,
- uszkadzania pąków kwiatów, owoców i liści,
- umieszczania napisów, znaków i tablic,
- wzniecania ognia,
- wznoszenia budowli w promieniu 15m od pnia drzew.

10. *Uwarunkowania wynikające z występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych.*

Na terenie gminy Kadzidło nie występują zagrożenia geologiczne.

11. *Uwarunkowania wynikające z występowania udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych.*

W granicach gminy znajduje się 20 udokumentowanych w kategorii B i C2 złóż torfu oraz kruszywa naturalnego.[jak również jedno złoże piasków skaleniowo – kwarcowych, które zostało udokumentowane w kategorii C1][II] .Tylko złoże „Karaska *I* ” posiada wyznaczony na podstawie koncesji obszar i teren górniczy. Pozostałe złoża nie są eksploatowane i nie posiadają wymaganej koncesji.

Złoże torfu Karaska w swojej naturalnej postaci stanowiło wydłużoną kopułę o kulminacji wyniesionej o ok. 3 m ponad poziom obrzeża torfowiska. Wg danych na 1992 rok, naruszanie zasobów złoża (torfu wysokiego) odbywa się na ok. 20% powierzchni torfowiska.

Obecnie na obszarze złoża torfu Karaska można wyróżnić tereny:

- *eksploatowane, zajmujące środkową część torfowiska (działka gruntowa o nr ew. 187/8),*
- *miejscami wyeksploatowane, zajmujące południowo-wschodni kraniec torfowiska.*

[Złoże Gleba I zlokalizowane jest na działkach gruntowych o nr 474/1, 480, 481, 482 obrębu Gleba i ma powierzchnię 18 144 m². Dla złoża Gleba I nie wydano decyzji koncesyjnej na wydobywanie kopaliny, a co za tym idzie nie ustanowiono obszaru i terenu górniczego. Planowany kierunek rekultywacji – leśny. Nie ma potrzeby wyznaczania filarów ochronnych.][II]

Ponadto wstępne rozpoznanie pozwala na wyodrębnienie 7 złóż perspektywicznych rudy darniowej, piasków rzecznych i bursztynu.

Wykaz udokumentowanych złóż surowców w gminie Kadzidło

L.p.	Nazwa złoża	Rodzaj kopaliny	Kategoria udokum.	Pow. złoża w ha	Zasoby w tys. m^3	Uwagi
1	Olszyny	torf	C2	6,2	32	
2	Wach	torf	C2	4,0	14	
3	Rososz	torf	C2	363,9	5 603	Część złoża leży w Gm. Myszyniec
4	Jazgarka	torf	C2	1,8	5	
5	Jazgarka 2	torf	C2	3,2	8	
6	Gadomskie	torf	C2	187,8	1 020	Część złoża leży w Gm. Myszyniec
7	Klimki	torf	C2	9,4	90	

8	Klimki 2	torf	C2	1,1	3	
9	Zawady	torf	C2	94,7	560	Część złoża leży w Gm. Myszyniec
10	Karaska	torf	B	600	25 379,8	
11	Podgórze	torf	C2	3,8	13	
12	Strzałki	torf	C2	91,7	907	
13	Strzałki 2	torf	C2	3,1	22	
14	Strzałki 3	torf	C2	1,0	7	
15	Kadzidło	torf	C2	8,6	124	
16	Długi Kąt	torf	C2	817,1	4 617	Część złoża leży w Gm. Lelis
17	Długi Kąt 2	torf	C2	-	-	
18	Wyk	torf	C2	10,0	4	
19	Kierzek	torf	C2	429,1	4 759	Część złoża leży w Gm. Baranowo
20	Obierwia	kruszywo	C2	30,3	146	Część złoża leży w Gm. Lelis
[21	Gleba I	piasek skaleniowo - kwarcowy	C1	1,82	-] [II]	

Na złożu torfu Karaska udokumentowano (poprzez podział) złoże torfu Karaska I w kat. C_1 o powierzchni 169,18 ha oraz złoże torfu Karaska II w kat. C_1 o powierzchni 90,5 ha.

Wykaz złóż perspektywicznych w gminie Kadzidło

L.p.	Nazwa złoża	Rodzaj kopaliny	Uwagi
1	Wach	ruda darniowa	
2	Kierzek	piaski rzeczne	
3	Chudek	piaski rzeczne	
4	Rulewek	piaski rzeczne	Część złoża leży w Gm. Lelis
5	Tatary	bursztyn	
6	Tatary 2	bursztyn	
7	Golanka	bursztyn	

W Gminie Kadzidło nie występują udokumentowane zasoby wód podziemnych.

12. Uwarunkowania wynikające z występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych.

Na terenie gminy Kadzidło występuje jeden obszar górniczy - Karaska I. Zlokalizowany jest on na terenie miejscowości Piasecznia.

Obszar i teren górniczy pod nazwą „Karaska I" ustanowiono dla złoża torfu „Karaska I", decyzją koncesyjną Nr WŚR-O.7412/5/04 wydaną przez Wojewodę Mazowieckiego dnia 18.05.2004 r.

Na terenie górniczym zakazuje się zabudowy oraz innego użytkowania terenu, poza możliwością wcześniejszego zaniechania wydobycia kopaliny w związku z wyczerpaniem się zasobów złoża i podjęcia prac związanych z rekultywacją terenu. Kierunek rekultywacji i zagospodarowania gruntów zgodnie z decyzją wydaną przez odpowiedni organ.

Na terenie górniczym dopuszcza się realizację urządzeń komunikacyjnych oraz urządzeń pomocniczych bezpośrednio związanych z eksploatacją kopalin.

Przy prowadzeniu eksploatacji należy zachować pasy ochronne dla terenów sąsiednich nie objętych eksploatacją zgodnie z Polskimi Normami.

Eksploatacja kopaliny powinna być prowadzona z zachowaniem bezpieczeństwa powszechnego spełnienia wymogów ochrony środowiska oraz w sposób zgodny z przepisami prawa, w szczególności na podstawie planu ruchu zakładu górniczego, a także zgodnie z zasadami techniki górniczej, zgodnie z Ustawą z dnia 9 czerwca 2011 roku Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. 2011, nr 163, poz. 981), oraz postanowieniami decyzji koncesyjnej na wydobywanie kopaliny.

Dla złoża torfu nie wyznacza się filarów ochronnych.

Złoże torfowe Karaska stanowi wielki rezerwuar wodny kształtujący stosunki hydrologiczne okolicy. Osobliwością obiektu jest prowadzona eksploatacja złoża torfowego na pow. około 169 ha. Eksploatacja torfu odbywa się metodą powierzchniowego skrawania. Metoda ta wymaga odwodnienia pola eksploatacyjnego, co niewątpliwie ma wpływ na powierzchnie objęte ochroną.

Eksploatacja złoża prowadzona jest na gruntach prywatnych.

13. Uwarunkowania wynikające *ze stanu systemów komunikacji i* infrastruktury technicznej, *w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno – ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami.*

13.1. Komunikacja

Układ komunikacyjny stanowi droga krajowa nr 53 biegnąca z Ostrołęki w stronę Myszyńca. Sieć dróg powiatowych wraz z układem dróg gminnych i lokalnych zapewnia łączność gminy z Ostrołęką oraz między wsiami wewnątrz gminy i w gminach sąsiednich.

Jakość dróg, zarówno krajowej jak i dróg powiatowych - nie jest dostosowana do ciągle wzrastającego natężenia ruchu i wymaga znaczącej modernizacji.

Przez teren gminy nie przebiegają linie kolejowe.

13.2. Infrastruktura techniczna

13.2.1. Zaopatrzenie w wodę

Na terenie gminy funkcjonują dwa ujęcia wody: w Kadzidle i w Dylewie. W miejscowości Wach wykonano trzecie ujęcie wody. Wykonany został próbny pobór wody, ale ujęcie nie jest użytkowane.

Wodociągiem gminnym zasilane są miejscowości: Kadzidło, Kuczyńskie, Dylewo, Tatary, Grale, Jeglijowiec i częściowo Piasecznia. W 2008 r. z wodociągu korzystało 48,7% ogółu ludności.

Strefa ochronna wokół ujęć wody wynika z przepisów odrębnych. Strefę ochronną dzieli się na bezpośrednią i pośrednią (wewnętrzną i zewnętrzną). Wszystkie studnie zlokalizowane na terenie gminy posiadają strefy ochrony bezpośredniej o szerokości 8 - 10m od zarysu urządzeń oraz są ogrodzone siatką.

Na terenie stref ochrony bezpośredniej zabronione jest użytkowanie gruntów do celów nie związanych z eksploatacją ujęć wody oraz należy zapewnić:

- odprowadzenie wód opadowych w taki sposób, aby nie przedostawały się do urządzeń służących do poboru wody,
- zagospodarowanie terenów zielenią

- szczelne odprowadzanie poza granice stref ścieków z urządzeń sanitarnych,
- ograniczenie do niezbędnych potrzeb przebywania osób zatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody.

W przypadku ujęcia w Dylewie, ze względu na głębokość posadowienia filtra do głębokości 25m p.p.t, dla studni nr 1 i 3 konieczne jest zachowanie strefy ochrony pośredniej o szerokości 30m licząc od granic strefy bezpośredniej. Dla studni nr 2, po przeprowadzeniu prac rekonstrukcyjnych, strefa ochrony pośredniej nie jest wymagana.

W obrębie strefy ochrony pośredniej z uwagi na możliwość pogorszenia jakości wody mogą być wprowadzone ograniczenia w użytkowaniu gruntów i korzystania z wód w zakresie:

- wprowadzenia ścieków do wód powierzchniowych i podziemnych,
- rolniczego wykorzystania ścieków,
- stosowania środków ochrony roślin,
- lokalizacji zbiorników lub magazynowania substancji ropopochodnych.

Strefę ochrony pośredniej dla ujęcia wody w Kadzidle określono w wielości 892m w górę strumienia dopływu i 502m w dół strumienia odpływu oraz 620 - 679m w kierunku prostopadłym.

Z uwagi na występowanie ponad 10m ciągłej warstwy izolacyjnej wykształconej w postaci gliny zwałowej w granicach strefy ochrony pośredniej zgodnie z dokumentacją należy wprowadzić zakazy dotyczące:

- wprowadzania ścieków do ziemi i do wód powierzchniowych,
- przechowywania i składowania odpadów promieniotwórczych,
- lokalizowania zakładów przemysłowych z wyjątkiem małych i nie powodujących zagrożeń dla wód podziemnych i ferm hodowlanych,
- lokalizowania magazynów produktów ropopochodnych i innych substancji chemicznych oraz rurociągów do ich transportu,
- lokalizowania wysypisk i wylewisk odpadów komunalnych i przemysłowych,
- lokalizowania cmentarzy i grzebowisk zwierząt.

Ponadto zaleca się przestrzegać norm agrotechnicznych w zakresie stosowania nawozów sztucznych i chemicznych środków ochrony roślin zastępują je w miarę możliwości nawozami naturalnymi i środkami biologicznymi.

Aby przeciwdziałać niebezpieczeństwu zanieczyszczenia warstwy wodonośnej w obrębie strefy ochronnej ujęcia wody w Kadzidle należy uporządkować gospodarkę wodno - ściekową i wyeliminować ogniska potencjalnego zagrożenia w postaci:

- zbiorników na ścieki socjalno - bytowe (szamb) w ilości około 150 sztuk,
- kilku zbiorników na gnojowicę,
- kilka gnojowników bez nieprzepuszczalnego podłoża,
- kilka ustępów suchych,
- dzikie wysypiska śmieci.

13.2.2. Odprowadzanie ścieków

Mieszkańcy gminy korzystają z oczyszczalni ścieków zlokalizowanej w Kadzidle. W 2009 r. z oczyszczalni ścieków korzystało 13,6% ogółu ludności. Strefa ochronna wokół oczyszczalni ścieków wynika z przepisów odrębnych.

Sieć kanalizacji sanitarnej wybudowana jest tylko w części miejscowości Kadzidło. W

2008 r. z kanalizacji korzystało 14,4% ogółu ludności.

13.2.3. Gazownictwo

Przez teren gminy przebiega gazociąg *wysokiego ciśnienia ze stacją redukcyjno - pomiarową zlokalizowaną w Kadzidle. W miejscowości Kadzidło znajduje się też sieć gazowa średniego ciśnienia.* Zgodnie z Rozporządzeniem ministra Przemysłu i Handlu z dnia 14 listopada w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe (Dz. U. Nr 139, poz. 686), obowiązuje strefa ochronna szerokości 20m od osi gazociągu z zakazem zabudowy po obu jego stronach. W 2008 r. z sieci gazowej korzystało 9,5% ogółu ludności.

13.2.4. Energetyka

Przez teren gminy przebiegają następujące linie elektroenergetyczne:

- *linie wysokiego napięcia:*
  - *220 kV Ostrołęka - Olsztyn,*
  110 kV Ostrołęka - Myszyniec/Przasnysz,
- *linie średniego napięcia:*
  - *15 kV.*
- *linie niskiego napięcia.*
  - *0,4 kV.*

Dla istniejącej linii 110 kV obowiązuje strefa ochronna (pas technologiczny) o szerokości 29m (po 14,5m w obie strony od osi linii). Dla istniejącej linii 220 kV obowiązuje strefa ochronna o szerokości 52m (po 26m w obie strony od osi linii). W Dylewie zlokalizowany jest punkt zasilania RPZ 110/15 kV.

13.2.5. Telekomunikacja

Usługi telekomunikacyjne dla abonentów z terenu gminy świadczone są głównie przez Telekomunikację Polską S.A. Łączność telefoniczna na terenie gminy odbywa się głównie przez napowietrzne oraz kablowe linie telefoniczne. Usługi telekomunikacyjne w zwartej zabudowie świadczone są za pomocą nowoczesnych miedzianych kabli telefonicznych, zasięgiem umożliwiających dostęp do takich urządzeń jak: Internet i poczta elektroniczna.

Na terenie gminy zlokalizowane są dwie wieże telefonii komórkowej (Kadzidło i Siarcza Łąka*) oraz jedna wieża radiowo - telewizyjna (Kadzidło).*

W/w stacje są źródłem niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego występującego na wysokościach, na których nie przebywa człowiek i nie stanowi to zagrożenia dla jego zdrowia i życia. (Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie szczegółowych zasad ochrony przed elektromagnetycznym promieniowaniem niejonizującym szkodliwym dla ludzi i środowiska).

13.2.6. Ciepłownictwo

Na terenie brak jest centralnego systemu grzewczego, który obsługiwałby poszczególne miejscowości gminy. Mieszkańcy gminy zaspokajają potrzeby w zakresie ogrzewania mieszkań z własnych źródeł zaopatrzenia w ciepło, odbywa się to za pośrednictwem lokalnych i indywidualnych kotłowni, w większości opalanych węglem i drewnem.

13.2.7. Gospodarka odpadami

Gospodarka odpadami na terenie gminy Kadzidło oparta jest na miejskim wysypisku odpadów komunalnych w Ostrołęce.

Funkcjonujące niegdyś wysypisko odpadów k wsi Brzozówka zostało zrekultywowane.

14. Uwarunkowania wynikające z zadań służących realizacji lokalnych i ponadlokalnych celów publicznych.

Na terenie gminy zlokalizowane są następujące inwestycje celu publicznego:

- *lokalne:*
  - *wieże telefonii komórkowej.*
  - *wieża radiowo - telewizyjna*

- *ponadlokalne:*
  - *linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia.*

15. Uwarunkowania wynikające z wymagań dotyczących ochrony przeciwpowodziowej.

Na terenie gminy nie występuje zagrożenie powodziowe, stąd nie ma również zabezpieczeń i ochrony przeciwpowodziowej.

III. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA *PRZESTRZENNEGO GMINY*

1. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów.

Wskazuje się powiększenie terenu eksploatacji torfu o działki o nr ew. 187/16 i 187/18 w obrębie Piasecznia. W południowo - zachodniej części działki nr 187/16 należy pozostawić pas terenu o pow. 2,8 ha i wyłączyć go z eksploatacji torfu. Na wymienionym terenie występuje wartościowe zbiorowisko roślinne, które w ramach łagodzenia skutków realizacji inwestycji wymaga zachowania i ochrony w postaci pasa terenu wyłączonego spod eksploatacji torfu.

Tereny powierzchniowej eksploatacji torfu będą zlokalizowane na obszarach pozbawionych zabudowy, położonych poza obszarami chronionymi na podstawie ustawy o ochronie przyrody. Wydobycie kopaliny powinno odbywać się na podstawie koncesji wydanej zgodnie ustawą Prawo Geologiczne i górnicze z dnia 9 czerwca 2011 r.

Mając na celu przeciwdziałanie zagrożeniom przestrzennym i kolizjom przestrzennym dalszego rozwoju, należy hamować proces rozpraszania się zabudowy, na rzecz uruchomienia procesów koncentracji i wzmacniania rangi istniejących ośrodków. Są to przede wszystkim obszary sołectw o różnym tempie wyludniania i stopniu rozproszenia osadnictwa. Dotyczy to przede wszystkim ośrodków położonych w rejonie:

- sołectw Czarnia, Brzozowa, Grale, o znacznych ubytkach w obiektach kulturowych w obrębie zagród objętych zainteresowaniem konserwatora w rejonie sołectw, o dobrze zachowanym zespole o typowej formie architektury regionalnej w obrębie zagrody,
- sołectw Jazgarka, Krobia, Rososz, Golanka (dolina Rozogi) gdzie jest brak obiektów kulturowych i występują nieliczne „typowe”,
- sołectw Wach, Piasecznia z koloniami Karaska i Podgórze - osady wśródpuszczańskie o nikłej ilości obiektów kulturowych, znacznych ubytkach i wysokim udziale zabudowy o typowej formie dla architektury regionalnej.

Realizacja celów rozwoju gminy w kontekście istniejących oraz potencjalnych możliwości i ograniczeń wymaga zmiany w dłuższym okresie czasu struktury funkcjonalno - przestrzennej gminy.

W kierunkach rozwoju przestrzennego ustala się następującą strukturę przestrzennych dla poszczególnych jednostek osadniczych, niektóre formy użytkowania terenów, w tym tereny strategiczne dla rozwoju gminy oraz kierunki komunikacji i infrastruktury technicznej:

1. Obszary zabudowane, wśród których wyróżnia się:
   - **tereny o wysokich wartościach kulturowych** - są to obiekty wpisane do rejestru zabytków, a także ich otoczenie,
   - **tereny z przewagą zabudowy mieszkaniowej** - są to głównie tereny zabudowy jednorodzinnej we wsi Kadzidło,
   - **tereny z przewagą zabudowy siedliskowej** - są to obszary zabudowane w pozostałych miejscowościach,
   - **tereny usług publicznych** - m.in. szkoły, przychodnia zdrowia, Urząd Gminy, stadion, itp.,
   - ***tereny produkcyjno - usługowe,***
   - **tereny zabudowy letniskowej** - tereny zabudowane domkami letniskowymi w miejscowościach Gleba, Grale,

- **pozostałe.**

2. *Tereny górnicze:*
   - *istniejący teren górniczy Karaska I.*

3. *Złoża torfu:*
   - *udokumentowane złoże torfu Karaska I,*
   - *udokumentowane złoże torfu Karaska II.*

4. Obszary wskazane do przekształceń, wśród których wyróżnia się:
   - **teren powierzchniowej eksploatacji surowców**
   - ***planowany obszar przyszłej eksploatacji torfu,***
   - **tereny zróżnicowanej działalności produkcyjno - usługowej** - wymagają uporządkowania w obszarze zainwestowania orz poprawy estetyki wizualnej obiektów kubaturowych lub ich przebudowy i modernizacji lub rekultywacji po zakończeniu działalności gospodarczej (złoże Karaska),
   - **tereny zabudowy mieszkaniowej z usługami** - jest to główny ciąg handlowo - usługowy we wsi kadzidło wymagający uporządkowania oraz w pozostałych miejscowościach o zwartej zabudowie,
   - **komunikacji** - są to odcinki dróg wymagające modernizacji lub budowy z uwagi na dużą kolizyjność spowodowaną ruchem tranzytowym lub dla usprawnienia i poprawy bezpieczeństwa ruchu lokalnego lub w celu poprawienia dostępności do lokalnych punktów zainteresowań. Są to odcinki drogi krajowej nr 53 przebiegającej przez Dylewo i Kadzidło, odcinki dróg wzdłuż terenów zwartej zabudowy z pozostałych miejscowościach, a także plączecie piesze obiektu urzędu gminy z ulicą Kościuszki w Kadzidle.

5. Obszary potencjalnie rozwojowe, wśród których wyróżnia się:
   - **tereny mieszkaniowe z usługami** - są to nowe tereny budowlane w miejscowości Kadzidło, wymagają realizacji ciągów komunikacyjnych dla powiązania ich z centrum wsi oraz wydzielenia terenów dla usług podstawowych dla mieszkańców; w pozostałych miejscowościach są to tereny koncentracji zabudowy wyznaczone w obowiązującym planie zagospodarowania,
   - **tereny produkcyjno - usługowe** - są to nowe tereny dla zróżnicowanej działalności gospodarczej, wymagające uzbrojenia technicznego, za wyjątkiem obszaru w zachodniej części wsi Kadzidło, oraz podłączenia do drogi krajowej nr 53,
   - **zieleni parkowej,**
   - **sportu i wypoczynku,**
   - **trasy turystyki wodnej,**
   - **trasy turystyki pieszej,**
   - **trasy turystyki rowerowej.**

6. *Obszary tworzące system przyrodniczy gminy:*
   - lasy gleb ochronne,
   - lasy wodochronne,
   - lasy doświadczalne,
   - lasy pozostałe,
   - kompleksy łąk w dolinach i dolinkach rzek i cieków,
   - rezerwaty istniejące,
   - *tereny przeznaczone do* utworzenia rezerwatów,

- *zasięg obszaru Natura 2000,*
- kompleksy występowania gleb rolnych III i IV klasy bonitacyjnej,
- *pomniki przyrody.*

7. Obszary dla technicznej obsługi gminy:
   - *nie funkcjonujące* wysypisko odpadów - *zrekultywowane,*
   - oczyszczalnia ścieków,
   - *istniejące - funkcjonujące* ujęcia wody,
   - *istniejące - nie funkcjonujące ujęcie wody,*
   - linia energetyczna 110 kV *w strefie ochronnej,*
   - *planowana linia energetyczna 2x400 kV po trasie istniejącej linii 220 kV w strefie ochronnej,*
   - GPZ 110/15 kV,
   - *stacja redukcyjno - pomiarowa gazu,*
   - gazociąg istniejący *w strefie ochronnej,*
   - gazociąg projektowany *w strefie ochronnej.*

8. Obszary podstawowego układu komunikacyjnego:
   - drogi gminne,
   - drogi powiatowe,
   - droga krajowa *przewidziana do rozbudowy / przebudowy.*

2. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone spod zabudowy.

W celu umocnienia roli ośrodka gminnego - istniejącego centrum ośrodka kultury kurpiowskiej o znaczeniu regionalnym należy zabezpieczyć teren dla cyklicznych imprez etnograficznych o znaczeniu regionalnym. Wzmocnienie roli ośrodka gminnego wpłynie na tworzenie nowych form przedsiębiorczości związanych z kulturą oraz wpłynie na tworzenie zaplecza kontaktów w tym zakresie w powiązaniu z terenem filii muzeum ostrołęckiego „Zagrody Kurpiowskiej".

Wskazane jest tworzenie sieci obiektów i urządzeń służących celom kultury regionalnej - na obszarach większych wsi jak Gleba, Dylewo, Golanka, Czarnia, Grale, Wach, o programach działania nawiązujących do specyfiki tych rejonów i ich twórców ludowych, w zależności od potrzeb, zainteresowań i inicjatywy mieszkańców. Ośrodki te spełniać będą rolę wspomagającą ośrodek główny - Kadzidło w zakresie edukacji i dydaktyki o regionie kurpiowskim.

Wyznacza się tereny wykluczone z zabudowy:

- *tereny w strefach ochronnych (w pasach technologicznych) linii elektroenergetycznych (dotyczy zabudowy mieszkaniowej) o szerokości 29m (po 14,5m w obie strony od osi linii) dla linii 110 kV i o szerokości 52m (po 26m w obie strony od osi linii) dla linii 220 kV,*
- *teren strefy bezpieczeństwa po 20 m w obie strony od osi istniejącego gazociągu średniego ciśnienia,*
- *teren strefy bezpieczeństwa po 15 m w obie strony od osi planowanego gazociągu wysokiego ciśnienia,*
- *tereny górnicze,*

- *tereny w odległości mniejszej niż:*
  - *10,0 m od linii brzegowej wód płynących,*
  - *3,0 m od korony rowów melioracyjnych,*
  - *5,0 m od skarpy tarasów rzecznych,*

  ze względu na ochronę wartości przyrodniczych:
  - *tereny wód, lasów i zalesień,*
  - *tereny podmokłe,*
  - lasy gleb ochronne,
  - lasy wodochronne,
  - lasy doświadczalne,
  - kompleksy łąk *i pastwisk III i IV klasy bonitacyjnej* w dolinach oraz dolinkach rzek i cieków,
  - rezerwaty istniejące,
  - *tereny rezerwowane dla utworzenia rezerwatów,*
  - kompleksy występowania gleb rolnych III i IV klasy bonitacyjnej.

Wskaźniki dotyczące zagospodarowania i użytkowania terenów:

1. *Zaleca się minimalną wielkość działek nowo wydzielanych: 400 m dla zabudowy mieszkaniowej wolnostojącej oraz 350 m dla zabudowy szeregowej.*
2. *Zaleca się minimalną szerokość frontu nowo wydzielanych działek: 18,0 m dla działek z zabudową wolnostojącą oraz 8,0 m dla działek z zabudową szeregową.*
3. *Wskaźniki parkingow e:*
   a) *dla usług, biur i handlu - nie mniej niż 1 stanowisko na jeden obiekt usługowy;*
   b) *dla gastronomii - minimum 1 stanowisko na jeden obiekt;*
   c) *dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej - minimum 1 miejsce postojowe na 1 mieszkanie;*
   d) *dla pokoi gościnnych w zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej 1 miejsce postojowe na 1 pokój;*
   e) *dla budynków wielorodzinnych - 1 miejsce postojowe na jedno mieszkanie;*
   f) *dla obiektów przemysłu, zakładów produkcyjnych i rzemiosła - minimum 1 miejsce postojowe na 10 zatrudnionych.*
4. *Wysokość zabudowy w obszarach z zabudową jednorodzinną - dwie kondygnacje, z dopuszczeniem trzeciej w użytkowym poddaszu.*
5. *Szerokość dróg w liniach rozgraniczających:*

Nazwa drogi	***Klasa drogi***	***Szerokość w liniach rozgraniczających (m)***	
		drogi w istniejącej zabudowie	***drogi nowoprojektowane***
Droga krajowa - główna	***G***	*istniejące linie rozgraniczające*	*40,0*
Drogi powiatowe –zbiorcze	***Z***	*10,0 15,0*	*15,0*
Drogi gminne – lokalne	***L***	*10,0 12,0*	*12,0*
Drogi gminne – dojazdowe	***D***	*8,0 - 10,0*	*10,0*
Drogi wewnętrzne, gospodarcze	***Dw***	*6,0 - 8,0*	*8,0*

Postulowane wskaźniki oraz przepisy szczególne stanowią wytyczne do określania wymagań w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

3. Główne problemy wymagające rozwiązania.

1. Zagospodarowanie wyrobisk poeksploatacyjnych, których na obszarze gminy jest bardzo dużo zlokalizowanych w różnych miejscach i powstających żywiołowo.
2. Zatrzymanie zanieczyszczenia lasów odpadami bytowymi i poprodukcyjnymi celowo składowanymi przez osoby fizyczne i różne nie zidentyfikowane (przypadkowe) zakłady pracy.
3. Rozwiązanie sprawy czystości wód powierzchniowych - wody w rzekach nie odpowiadają normatywom jakościowym. Główne rzeki przepływające przez obszar gminy biorą swój początek na obszarach położonych poza granicą gminy Kadzidło. Stąd władze gminy mają ograniczoną możliwość wpływu na stan czystości rzek: Omulwi, Piasecznicy, Szkwy i Rozogi. Zanieczyszczenie wód powierzchniowych, w większości pochodzenia zewnętrznego utrudnia obecnie rozwój funkcji turystyczno wypoczynkowej.
4. Zapewnienie dostępu do usług świadczonych przez samorząd dla wszystkich mieszkańców gminy w równym stopniu.
5. Zapewnienie mieszkańcom możliwości korzystania ze zbiorowego zaopatrzenia w wodę, oczyszczalni ścieków, wysypiska odpadów komunalnych.
6. Malejąca opłacalność produkcji rolniczej wywołuje konieczność wyznaczenia miejsc aktywizacji gospodarczej na obszarze gminy.
7. Poprawa bilansu wodnego na obszarach deficytowych wód powierzchniowych.
8. Zachowanie wartości wizualnych środowiska przyrodniczego i kulturowego.
9. W istniejącej strukturze przestrzennej wsi Kadzidło nie został wykształcony (jest zamazany i nieczytelny) wewnętrzny układ komunikacyjny wsi wiążący najważniejsze punkty zainteresowania mieszkańców. Opiera się on do dnia dzisiejszego na starym układzie ulic, który zapewnia dobrą penetrację na odcinku: dworzec autobusowy - ciąg handlowo-usługowy - kościół. Nie ma jednak dalszego czytelnego powiązania z innymi obiektami - urzędem gminy, stadionem, zagrodą kurpiowską.
10. Również powiązanie miejscowości z najważniejszym ciągiem drogowym - drogą kraj ową nr 53 - jest mało czytelne zarówno z kierunku Ostrołęki jak i z kierunku Olsztyna.
11. Analiza obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania wsi Kadzidło pod kątem wykorzystania terenów budowlanych wykazuje wypełnienie zabudową terenów w centralnej części miejscowości. Pozostają do zagospodarowania tereny wyznaczone w południowej (rejon Wąglewa) oraz północno - wschodniej (obszar po wschodniej stronie obwodnicy i rejon Podgatki) części wsi.
12. Jednym z problemów do rozwiązania jest zapewnienie powiązań komunikacyjnych pomiędzy istniejącą zabudową wsi i nowymi terenami (o których wyżej) oraz z drogą krajową nr 53. Udostępnienie do zabudowy terenów w rejonie Podgatki i po wschodniej stronie obwodnicy wymagać będzie wyprzedzającego rozwiązania układu drogowego w rejonie łuku na drodze nr 53 i drogi powiatowej Kadzidło - Łyse.

4. Cele rozwoju gminy.

Cel nadrzędny:

Celem rozwoju przestrzennego gminy jest zapewnienie mieszkańcom dostępności do zasobów wewnętrznych i zewnętrznych w warunkach utrzymania posiadanych walorów przyrodniczych oraz podnoszenia atrakcyjności przestrzeni gminy.

Cele dodatkowe:

- wykreowanie miejscowości gminnej na centrum usług ponadlokalnych,
- stworzenie warunków dla aktywności gospodarczej,
- ochrona wartości przyrodniczych w powiązaniu z rozwojem funkcji gospodarczych,
- utrzymanie wartości kulturowych gminy,

- poprawa funkcjonowania struktury przestrzennej ośrodka gminnego, w tym uporządkowanie estetyczne zabudowy i kształtowanie wnętrz architektonicznych z uwzględnieniem tradycji,
- przebudowa układu komunikacyjnego w celu wyeliminowania uciążliwości spowodowanych ruchem tranzytowym oraz zapewnienia dostępności komunikacyjnej nowych terenów inwestycyjnych.

5. Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów i ochrony przyrody.

Przyjmuje się następujące kierunki zagospodarowania zapewniające utrzymanie wysokich wartości zasobów środowiska przyrodniczego:

- rekultywowanie terenów zdegradowanych w wyniku powierzchniowej eksploatacji surowców oraz w wyniku przygodnego składowania odpadów,
- zapobieganie degradacji i dewastacji terenów poprzez likwidację nielegalnych punktów eksploatacji oraz wzmożoną kontrolę środowiska,
- zachowanie w dotychczasowym użytkowaniu rolniczym lub leśnym terenów udokumentowanych złóż surowców naturalnych (kruszywa naturalnego, piasków),
- poprawa stanu sanitarnego rzek i cieków do zakładanych klas czystości poprzez porządkowanie gospodarki wodno - ściekowej (budowa oczyszczalni ścieków i systemów kanalizacyjnych) we współpracy z gminami położonymi wzdłuż tych wód,
- eliminacja źródeł zagrożeń wód podziemnych (systematyczna likwidacja szamb) i rozwój sieci kanalizacji sanitarnej,
- poprzedzanie zadań melioracyjnych ekspertyzami ekologicznymi wskazującymi optymalne rozwiązania zabezpieczające ekosystemy leśne, torfowiskowe, miejsca lęgowe, tarliska, stanowiska rzadkich roślin i zwierząt, ostoje zwierząt łownych itp. przed nieodwracalną degradacją stosunków wodnych, a tym samym całego środowiska,
- wyłączanie z zabiegów melioracyjnych fragmentów dolin rzecznych, które ze względów na walory środowiska powinny pozostać niezmienione, ograniczanie zmiany przeznaczenia istniejących powierzchni leśnych na inne cele,
- należy zachować ciągłość i powiązanie ekosystemów istniejących cieków wodnych i ekosystemów istniejących terenów leśnych,
- prowadzenie działań mających na celu zwiększenie stopnia lesistości poprzez zagospodarowanie nieużytków, słabych gleb i gruntów marginalnych, w szczególności w strefach wododziałowych i na terenach objętych ochrona przyrody,
- ochrona zadrzewień dolinowych i zadrzewień na terenach bagiennych oraz wprowadzenie i wzbogacenie otwartego krajobrazu rolniczego zadrzewieniami śródpolnymi wzdłuż cieków wodnych i dróg,
- *planuje się objęcie ochroną prawną, w postaci parku krajobrazowego, obszaru Doliny Omulwi i Płodownicy, obejmującego zachodnią część gminy (rekomendacja zawarta w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego),*
- *planuje się objęcie ochroną prawną, w postaci obszaru chronionego krajobrazu, terenu obejmującego obszar niemal całej gminy tj. od jej zachodniej granicy aż do doliny rzeki Rozoga (rekomendacja zawarta w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego).*
- *inwestycje przewidziane do realizacji nie mogą powodować uciążliwości dla ludzi m.in. w postaci hałasu ponadnormatywnego oraz musza posiadać niezbedną infrastrukturę m.in. wod-kan, zaopatrzenie w energię i ciepło zgodnie z obowiązującymi przepisami,*
- *inwestycję na dz. nr 187/16 i 187/18 obręb Piasecznia należy realizować w taki*

sposób, aby nie obniżyć poziomu zwierciadła wody gruntowej występującego poza terenem przedsięwzięcia (tereny sąsiednie, tereny na których zlokalizowane są studnie wody do potrzeb bytowo - gospodarczych).

6. Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej i krajobrazu kulturowego.

Przyjmuje się następujące kierunki działań w sferze kultury materialnej:

- **Mające na celu zachowanie obiektów kultury materialnej, w tym obiektów kultury regionalnej, oraz typowych cech architektoniczno - urbanistycznych w otoczeniu krajobrazu otwartego:**

W skali gminy są to obszary pełnej ochrony konserwatorskiej (strefa A), która obejmuje obszary szczególnie wartościowe o dobrze zachowanej historycznej strukturze przestrzennej w miejscowości Kadzidło:

- zespół kościoła parafialnego z plebanią cmentarzem wraz z kaplicą cmentarną - obiekty zabytkowe wpisane do rejestru zabytków,
- fragmenty ulicy Kościuszki, Sportowej, 1-go Maja poszerzonej o fragment ulicy Targowej (strona wschodnia), gdzie występują obiekty kulturowe objęte zainteresowaniem konserwatora.

Strefa ta stanowi wyróżniający się stanem zachowania części dawnej kompozycji przestrzennej miejscowości. Obowiązuje ochrona historycznej dominanty kościoła parafialnego w otoczeniu krajobrazu otwartego. W strefie tej zakłada się bezwzględny priorytet wymagań konserwatorskich oraz konieczność opracowania programu rewaloryzacji.

Nowa zabudowa w obrębie tej strefy powinna być dostosowana do historycznej kompozycji urbanistycznej, tak w zakresie skali jak i bryły, detalu architektonicznego oraz jego otoczenia.

Występuje konieczność opracowania programu rehabilitacji istniejącego zespołu usług publicznych - rejon dworca PKS, budynku wielorodzinnego przy ul. Targowej nawiązując do wartości kulturowych sąsiadujących zespołów i otoczenia krajobrazowego.

Obszary podlegające rygorom w zakresie utrzymania zasadniczych elementów rozplanowania istniejącej substancji o wartościach kulturowych:

- układ przestrzenny zagród i występowania obiektów kulturowych - wieś Tatary, Kuczyńskie, Gleba oraz bez obiektów kulturowych - wsie Dylewo, Jeglij owiec,
- zespół cmentarza parafialnego (obiekt zabytkowy) wraz z kościołem drewnianym (obiekt kulturowy) we wsi Czarnia,
- zespoły cmentarzy wojennych w Piaseczni 1920 roku i we wsi Wach z 1914 roku.

Obszary o dominującym udziale typowej zabudowy regionalnej:

- ze znacznym udziałem obiektów kulturowych we wsiach Kierzek, Brzozówka, Wach lub niewielkim ich udziałem we wsiach Pasecznia (kol. Karaska i Podgórze), Brzozowa,
- bez obiektów kulturowych - wieś Grale.

Obiekty kulturowe i regionalne małej architektury regionalnej jak krzyże, kaplice przydrożne we wsiach Chudek, Grale, Golanka oraz obiekt hydrotechniczny we wsi Todzia.

Obszary stref ochrony krajobrazów kulturowych, które obejmują krajobrazy naturalne

integralnie związane z zespołami zabytkowymi lub obiektami kulturowymi, a mające na celu:

- ochronę kompozycji krajobrazowej w otoczeniu tj. bezpośrednio przylegające tereny upraw rolnych do zespołów zabudowy zagrodowej czy tereny o różnorodnej strukturze użytkowania gruntów (lasy, grunty orne, łąki). Główne kierunki działania to utrzymanie wymaganych warunków funkcjonalnych oraz przyrodniczych w otoczeniu zabytków lub obiektów kulturowych, dla niedopuszczenia lokalizacji obiektów dysharmonizujących kompozycję krajobrazową
- ochronę relacji układów obiektów zabytkowych lub kulturowych, gdzie główne kierunki działania polegają na wzmocnieniu i dopełnieniu obiektów chronionych,
- ochronę krajobrazów stanowiących autonomiczne obiekty chronione jak tereny upraw w podziałem własności (wieś Jeglijowiec), gdzie główny kierunek działania związany jest z zachowaniem dawnych struktur historycznych osad,
- tereny stref ochrony archeologicznej i obserwacji - gdzie wszelka działalność inwestycyjna poprzedzona być musi ratowniczymi pracami archeologicznymi.

➢ **Mające na celu tworzenie nowych wartości krajobrazowych i estetycznych w istniejących strukturach przestrzennych przez:**

- przystosowanie istniejących lub opuszczonych zagród, względnie budynków mieszkalnych, gospodarczych o wartościach kultury regionalnej (objętych zainteresowaniem konserwatora bądź reprezentujące cechy typowe dla drewnianego budownictwa regionalnego) na cele turystyki,
- uzupełnienie układu nową zabudową w grupach uformowanych sposób charakterystyczny dla układu fikcjonalnego zagrody na danym terenie wsi,
- tworzenie nowych układów przestrzennych, jak i rozwiązań funkcjonalno - architektonicznych przez kształtowanie następujących kierunków polityki w zakresie architektury nawiązującej do:

  - cech typologicznych, składających się na odrębność architektury, jak dach, detal architektoniczny, a także elementy małej architektury. Miejscowość Kadzidło wyodrębnia się na tle gminy. Występuje tu największa koncentracja zabudowy mieszkaniowej, dwa zespoły przy ul. Kościuszki, ul. Targowej po stronie wschodniej o znaczeniu kulturowym. Stanowią one niejako typową kontynuację tradycji lokalnych budownictwa, obejmujące różnorodne odmiany budownictwa regionalnego w ramach jednego typu,

  - istniejących wartości sylwet widokowych danego zespołu (Kadzidło, Czarnia) dla określenia charakteru oraz zakresu wprowadzonych zmian nie tylko w najbliższym otoczeniu. W przypadku Kadzidła uwzględnienie powiązań dominanty kościoła z obszarem za obwodnicą
- opracowanie katalogu zawierającego zestaw cech regionalnych (form zdobniczych drzwi i okien, kolorystyki, proporcji brył, typy stosowanych podcieni) do stosowania jako obowiązujący przy modernizacji, rewaloryzacji obiektów użyteczności publicznej, czy budowie nowego obiektu w Kadzidle, w tym wzdłuż drogi krajowej nr 53 oraz w obszarach zwartej zabudowy pozostałych miejscowości, opracowanie dla stref wolnych od zabudowy wzdłuż drogi nr 53 koncepcji obudowy grupami drzew i ciągów zakrzewień, tworzących prześwity i wglądy na bliskie i dalekie krajobrazy pełniących rolę zamknięć widokowych wnętrz krajobrazowych, bądź przesłony obiektów dysharmonijnych w krajobrazie,
- wyeksponowanie wizualne miejsca krystalizującego ruch do „Zagrody Kurpiowskiej”,
- opracowanie Gminnego Systemu Informacji zawierającego zasady rozmieszczenia reklam, piktogramów itp. Wraz z określeniem formy graficznej z elementami

charakterystycznymi dla gminy w tym określenie stref, gdzie obowiązywałby zakaz ich umieszczania.

7. Kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej.

7.1. Komunikacja

Przyjmuje się następujące zasady w kształtowaniu układu komunikacyjnego gminy:

- usprawnienie połączeń podstawowych struktur zagospodarowania przestrzennego gminy,
- podporządkowanie w obszarach zurbanizowanych funkcji ruchu zewnętrznego ruchowi lokalnemu,
- ograniczenie dostępności dla ruchu w ciągu drogi krajowej.

Powyższe zasady wymagają:

- **droga krajowa nr 53**

  - *planuje się rozbudowę, przebudowę drogi krajowej nr 53 na odcinku przebiegającym przez teren gminy Kadzidło (zgodnie z ustaleniami zawartymi w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego),*

  - wieś Dylewo - wprowadzono obwodnicę po zachodniej stronie terenów budowlanych rezerwując pas terenu o szerokości 25 metrów. Przejściowo do czasu zrealizowania obwodnicy zastosowanie na istniejącym odcinku drogi nr 53 na początku i końcu zabudowy elementów „uspokojenia ruchu”,

  - wieś Kadzidło - utrzymanie istniejącego przebiegu drogi krajowej nr 53, ograniczenie dostępności ilości skrzyżowań z ulicami lokalnymi, wytworzenie ciągów ulic równoległych do drogi krajowej nr 53. Wyznaczone nowe tereny budowlane wzdłuż drogi krajowej nr 53 będą miały obsługę od ulic zbiorczych i lokalnych.

- **drogi powiatowe -** utrzymuje się dotychczasowy istniejący przebieg dróg z możliwością zmiany części dróg powiatowych na drogi gminne. Przejścia przez obszary zurbanizowane należy doprowadzić do przekrojów półulicznych lub ulicznych, poza obszarami zabudowanymi uzyskanie jednorodnych parametrów technicznych - tj. jezdnia szer. min 5,5m, pobocza 1,25m.

- **drogi gminne -** utrzymuje się dotychczasowy istniejący przebieg dróg z możliwością zmiany części dróg gminnych na drogi powiatowe. Przejścia przez obszary zurbanizowane należy doprowadzić do przekrojów półulicznych lub ulicznych, poza obszarami zabudowanymi uzyskanie jednorodnych parametrów technicznych - tj. jezdnia szer. min 5 m, pobocza 1m.

- **komunikacja wewnętrzna -** dotyczy tylko miejscowości Kadzidło. Proponuje się utworzenie ciągów ulic zbiorczych pełniących funkcję ulic podstawowych mających za zadanie ograniczenie przejazdów wewnątrz wiejskich na drodze krajowej nr 53. Warianty układu komunikacyjnego zakładają wytworzenie ciągów ulic równoległych do drogi krajowej nr 53.

7.2. Infrastruktura techniczna.

7.2.1. Zaopatrzenie w wodę.

Utrzymuje się zorganizowany system zbiorowego zaopatrzenia w wodę miejscowości Kadzidło i Dylewo. Istniejące ujęcia w tych miejscowościach posiadają rezerwy wody pitnej. Ich rozbudowa zapewni zaopatrzenie w wodę dla celów komunalnych miejscowości: Chudek i Gleba. Dla ekonomiczniejszego wykorzystania istniejących zasobów wodnych w m. Dylewo i Kadzidło przewiduje się budowę spinki wodociągowej pomiędzy istniejącymi sieciami wodociągowymi tych ujęć. Istniejące ujęcie wody w m. Wach po rozbudowie zapewni zaopatrzenie w wodę wyznaczone tereny budowlane. Pozostałe miejscowości o rozproszonej zabudowie zaopatrywać się będą w wodę z ujęć indywidualnych.

Jakość wody doprowadzanej poprzez sieć wodociągową do punktów wodnych powinna odpowiadać wymaganiom określonym w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. Nr 61 poz. 417).

7.2.2. Odprowadzanie ścieków.

Utrzymuje się istniejącą oczyszczalnię ścieków zlokalizowaną w Kadzidle. Rozbudowa oczyszczalni ścieków w m. Kadzidło oraz sieci kanalizacyjnej pozwolą na odbiór ścieków z terenów istniejącej i projektowanej zabudowy wsi. Oczyszczalnia ta będzie przyjmować ścieki z części miejscowości gminy o zwartej zabudowie. W pozostałych miejscowościach przewiduje się budowę przydomowych oczyszczalni ścieków działających w oparciu o proces beztlenowej fermentacji oraz mikrobiologicznego rozkładu w warunkach tlenowych z odprowadzeniem do gleby na gruntach przepuszczalnych. *W przypadku stosowania przydomowych oczyszczalni ścieków należy zachować odpowiednie odległości od miejsc odprowadzeń ścieków oczyszczonych do gruntu do ujęć wód zgodnie z obowiązującymi przepisami.*

7.2.3. Gazownictwo.

Utrzymuje się istniejący gazociąg wysokiego ciśnienia przebiegający przez teren gminy ze stacją redukcyjno - pomiarową zlokalizowaną w Kadzidle oraz istniejącą sieć gazową średniego ciśnienia zlokalizowaną w miejscowości Kadzidło.

W zakresie gazyfikacji przyjmuje się następujące kierunki rozwoju gminy:

- całkowite zgazyfikowanie miejscowości Kadzidło,
- budowę stacji redukcyjnej w miejscowości Gibałka (gmina Lelis), która umożliwi gazyfikację Dylewa i miejscowości w południowej części gminy,
- rezerwuje się teren dla realizacji gazociągu wysokiego ciśnienia do Myszyńca na odcinku od m. Kadzidło do granicy gminy,
- *po obu stronach osi projektowanego gazociągu wysokiego ciśnienia przewiduje się strefę bezpieczeństwa 15 metrów, w której zakazuje się wznoszenia budynków, urządzania stałych składów i magazynów, sadzenia drzew oraz podejmowania wszelkich działań mogących zagrozić trwałości gazociągu w czasie eksploatacji;*
- *należy przewidzieć miejsce w pasie drogowym - w chodniku lub pasie zieleni - na lokalizację sieci gazowej w perspektywie gazyfikacji terenu gminy,*
- *dla każdej z działek budowlanych należy zapewnić możliwość przyłączenia uzbrojenia działki lub bezpośrednio budynku do sieci gazowej,*
- *w przypadku budowy ulic należy rozważyć (tam gdzie jest to możliwe i konieczne)*

umieszczenie sieci gazowej w tzw. kanałach zbiorowych technologicznych.

7.2.4. Energetyka.

Utrzymuje się przebiegające przez teren gminy linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia - 220 kV Ostrołęka Olsztyn (do czasu budowy planowanej dwutorowej napowietrznej linii elektroenergetycznej 2x400 kV po trasie linii 220 kV) i 110 kV Ostrołęka - Myszyniec/Przasnysz wraz ze strefami ochronnymi (pasami technologicznymi) o szerokości 29m (po 14,5m w obie strony od osi linii) dla linii 110 kV i o szerokości 52m (po 26m w obie strony od osi linii) dla linii 220 kV oraz linie średniego i niskiego napięcia. Utrzymuje się punkt zasilania RPZ 110/15 kV zlokalizowany w Dylewie.

W zakresie poprawy warunków zasilania w energię elektryczną na terenie gminy przewiduje się następujące kierunki działań:

- *planuje się, zgodnie z planem rozwoju Krajowej Elektroenergetycznej Sieci Przesyłowej, po trasie istniejącej linii 220 kV, budowę dwutorowej elektroenergetycznej linii napowietrznej 2x400 kV, dla której obowiązuje strefa ochronna (pas technologiczny) o szerokości 70m (po 35m w obie strony od osi linii),*
- *zachowanie istniejących linii elektroenergetycznych: wysokiego napięcia (WN) 110kV, średnich napięć (SN) 15 kV i niskich napięć (nN) 0,4 kV oraz istniejących stacji rozdzielczych, transformatorowych i transformatorow o - rozdzielczych WN/SN i SN/nN,*
- *rozbudowę sieci energetycznej napowietrznej i kablowej średniego i niskiego napięcia oraz budowę nowych stacji transformatorowych SN/nN,*
- *pasy dla linii średniego i niskiego napięcia oraz oświetlenia ulicznego w ciągach drogowych,*
- *konieczność prowadzenia linii SN i nN po oddzielnych trasach,*
- *projektowanie w istniejących liniach napowietrznych SN stacji transformatorowych słupowych, natomiast stacje wnętrzowe, tylko w przypadku dużych mocy i braku napowietrznych linii SN,*
- *zapisy ogólne dotyczące tras linii SN i nN, które umożliwiałyby ewentualne wykonanie zasilania liniami napowietrznymi jak i kablowymi. Uwaga ta dotyczy również stacji wnętrzowych i słupowych,*
- *rezerwy terenu pod budowę nowych stacji, jeśli takie będą niezbędne do zasilania danego terenu,*
- *dopuszczanie, na terenie obszarów chronionych, skracania wysokości lub usuwania drzew i krzewów pod napowietrznymi liniami elektroenergetycznymi,*
- *zakaz nasadzeń pod napowietrznymi liniami elektroenergetycznymi drzew i krzewów tych gatunków, których naturalna wysokość może przekraczać 3m,*
- *nakaz przycinania drzew i krzewów rosnących pod liniami elektroenergetycznymi.*

Wytyczne dotyczące użytkowania terenu w strefach ochronnych (pasach technologicznych) linii elektroenergetycznych:

1. *W pasie technologicznym linii:*
   - *nie należy lokalizować budynków mieszkalnych lub innych przeznaczonych na stały pobyt ludzi. W indywidualnych przypadkach, odstępstwa od tej zasady może udzielić Właściciel linii, na warunkach przez siebie określonych;*
   - *należy uzgadniać warunki lokalizacji wszelkich obiektów z Właścicielem linii;*
   - *nie należy sadzić roślinności wysokiej pod linią i w odległości 5,5 m od rzutu*

poziomego skrajnego przewodu fazowego (w świetle koron) dla linii 220 kV i planowanej po jej trasie dwutorowej linii 2x400 kV.

2. *Teren w pasie technologicznym linii nie może być kwalifikowany jako teren przeznaczony pod zabudowę mieszkaniową ani jako teren związany z działalnością gospodarczą (przemysłową) bez uzgodnienia z Właścicielem linii.*
3. *Wszelkie zmiany w kwalifikacji terenu w obrębie pasa technologicznego linii i w jego najbliższym sąsiedztwie powinny być zaopiniowane przez Właściciela linii.*
4. *Zalesienia terenów rolnych w pasie technologicznym linii mogą być przeprowadzone w uzgodnieniu z Właścicielem linii, który określi maksymalną wysokość sadzonych drzew i krzewów.*
5. *Lokalizacja budowli zawierających materiały niebezpieczne pożarowo, stacji paliw i stref zagrożonych wybuchem oraz farm wiatrowych w bezpośrednim sąsiedztwie pasów technologicznych wymaga uzgodnienia z Właścicielem linii.*

7.2.5. Telekomunikacja.

W zakresie rozwoju telekomunikacyjnego na terenie gminy postuluje się następujące kierunki działań:

- *utrzymanie istniejących centrali i sieci telekomunikacyjnych oraz stopniową ich modernizację i ewentualną rozbudowę w stosunku do potrzeb,*
- *modernizację sieci abonenckiej telefonii przewodowej w taki sposób, aby umożliwiała korzystanie z najnowszych źródeł komunikacji (dostępność do Internetu i poczty elektronicznej),*
- *sukcesywną zmianę istniejących linii napowietrznych na kablowe linie telefoniczne, szczególnie we wsiach o zabudowie zwartej,*
- *zgodnie z ustawą o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych (Dz. U. Nr 106, poz.675) dopuszcza się lokalizowanie inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej (lokalizacja w/w inwestycji odbywać się będzie na warunkach określonych w przepisach odrębnych).*

7.2.6. Ciepłownictwo.

Wraz z rozwojem sieci gazowej w celu poprawy stanu środowiska przewiduje się stosowanie do celów grzewczych i komunalno - bytowych w lokalnych kotłowniach i paleniskach - gazu lub oleju opałowego jako paliwa do tych urządzeń. Nie przewiduje się budowy kotłowni zbiorczych.

7.2.7. Gospodarka odpadami.

Utrzymuje się zorganizowany system *wywożenia odpadów na miejskie wysypisko odpadów komunalnych w Ostrołęce.*

8. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym.

Na terenie gminy dopuszcza się lokalizowanie następujących inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym:

- *inwestycje z zakresu łączności publicznej (zgodnie z ustawą o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych - Dz. U. Nr 106, poz.675).*

9. *Obszary, na których rozmieszczone będą* inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym

Na terenie gminy planowane są następujące inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym:

- *rozbudowa, przebudowa drogi krajowej nr 53 (zgodnie z ustaleniami zawartymi w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego),*
- *budowa dwutorowej elektroenergetycznej linii napowietrznej wysokiego napięcia 2x400 kV po trasie istniejącej linii 220 kV (zgodnie z planem rozwoju Krajowej Elektroenergetycznej Sieci Przemysłowej).*

10. *Obszary, na których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.*

Nie wskazuje się obszarów, na których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

11. *Obszary, na których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.*

Nie wskazuje się obszarów, na których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.

12. *Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej.*

W zakresie rolnictwa - *utrzymanie i rozwój funkcji rolniczej.*

Biorąc pod uwagę istniejące uwarunkowania wewnętrzne wpływające na możliwość rozwoju gminy, wskazuje się następujące kierunki działań:

- *ochrona gruntów rolnych,*
- *powiększenie areału gospodarstw,*
- *utrzymanie i rozwój produkcji roślinnej i zwierzęcej, z dążeniem do specjalizacji gospodarstw rolnych i wytwarzania żywności ekologicznej,*
- *zalesienie gleb nieprzydatnych dla rolnictwa,*
- *wdrażanie ekologicznych form produkcji rolnej,*
- *rozwój i promowanie agroturystyki.*

W zakresie leśnictwa - *utrzymanie i rozwój funkcji leśnej.*

Główne kierunki działań:

- *ochrona gatunków leśnych,*
- *zachowanie zwartych kompleksów leśnych, stanowiących istotny element lokalnego ekosystemu, a w przypadku rozdrobnionych kompleksów tworzenie korytarzy ekologicznych, za wyjątkiem obszarów przeznaczonych pod inwestycje elektroenergetyczne,*
- *dolesienie luk, enklaw i pół enklaw leśnych oraz zalesienie obszarów o niskiej przydatności rolniczej,*
- *wzrost turystyczno - rekreacyjnej funkcji lasów,*
- *upowszechnienie funkcji edukacyjnych lasów,*
- *stwarzanie pozarolniczych źródeł dochodów związanych z pielęgnacją lasów, a w dalszej perspektywie z przerobem pozyskiwanego drewna i runa leśnego,*

- *tworzenie warunków dla rozwoju przemysłu drzewnego, zapewniającego miejsca pracy ludności,*
- *dopuszcza się modernizację, budowę i remont dróg leśnych, a także zbiorników wodnych do celów przeciwpożarowych,*
- *odnowienia i zalesienia wykonywać zgodnie z zasadami hodowli lasu wprowadzonymi w życie na mocy art. 33 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (tekst jednolity ze zmianami Dz. U. nr 45, poz. 435 z 2005r.) zarządzeniem nr 99 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dn. 24.12.2002r.*

13. Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas ziemnych.

Na terenie gminy Kadzidło nie występują obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas ziemnych.

14. Obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny.

Na terenie gminy Kadzidło nie występują obiekty ani obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny.

15. Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej.

Na terenie gminy Kadzidło nie występują obszary pomników zagłady.

16. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji.

Po zakończeniu eksploatacji kopaliny na złożu, Gleba I, *Karaska I i Karaska II należy przeprowadzić rekultywację terenów poeksploatacyjnych zgodnie z obowiązującymi przepisami.*

Programem rehabilitacji należy objąć istniejący zespół usług publicznych - rejon dworca PKS oraz budynek wielorodzinny przy ul. Targowej, nawiązując do wartości kulturowych sąsiadujących zespołów i otoczenia krajobrazowego.

17. Granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych.

Na terenie gminy Kadzidło nie występują tereny zamknięte.

18. Inne obszary problemowe, w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania występujących w gminie.

Na terenie gminy Kadzidło nie występują obszary problemów.

Firma Projektowo – Budowlana – mgr inż. arch. Aleksander Wietrow, 07-400 Ostrołęka, ul. Gen. Gorbatowa 3/18, tel..fax (0-29) 764 66 59